

KURIER WILEŃSKI

PIĄTEK
17
GRUDNIA
1999 r.

DIENNIK POLSKI NA LITWIE

Nr 244 (13789)

Cena 1 Lt

Bożonarodzeniowa akcja dobroczynna "Kuriera Wileńskiego"

Święta bez mamy i taty

Razem z Osiolkim Klapouszkiem dzieci udały się na poszukiwania Świętego Mikołaja

Fot. Marian Paluszkiwicz

(Reportaż ze szkoły-internatu w Nowej Wilejce czytaj na str. 5)

W numerze:

Aktualności

Trwa konkurs „Dziewczyna „Kuriera”. Dzisiaj - kolejna kandydatka - siedemnastoletnia mieszkanka Kowna Iwona Krapik.

str. 4

Podróże

Kontynuujemy cykl materiałów z podróży naszej dziennikarki Heleny Gładkowskiej, towarzyszącej zespołowi „Wileńszczyzna”. W jutrzejszym numerze relacja z audycji u Ojca Świętego.

str. 6,
9

Historia

Bohdanów, miasto na Białorusi położone 80 km od Wilna. Tu się urodził wybitny polski malarz i scenograf, przez blisko 30 lat związany z Wilnem - Ferdynand Ruszyc.

str. 7

UltraMaryna

Ukazała się „Lietuvos istorija” 1 t. - najświeższa praca laureata Nagrody Narodowej, prof. Edvardasa Gudavičiausa, ochrzczonego przez litewskich historyków mianem „detektywu”.

str. 8

Reprywatyzacja

Wszyscy obywatele, którzy nie złożyli jeszcze podań w sprawie przywrócenia praw własności, mogą złożyć takie podania w wydziałach rolnych zgodnie z lokalizacją ziemi. Termin i konkretna data, do której mogą być złożone podania, nie zostały ustalone.

str. 13

Kolejna podwyżka

Od 1 stycznia cena energii elektrycznej na Litwie za kilowatogodzinę średnio będzie wynosiła 2,8 ct, czyli o 18 proc. więcej niż obecnie.

Dla różnych użytkowników będzie ona różna. Państwowa Komisja Kontroli Cen i Energetyki wczoraj zatwierdziła przeciętną cenę elektryczności, sprzedawaną przez spółkę „Lietuvos energija” - 18,7 ct za kilowatogodzinę. Nowa cena elektryczności będzie obowiązywała od 1 stycznia 2000 r. i zachowa się w ciągu roku. Cena energii elektrycznej nie była podwyższana od sierpnia 1997 r. (ELTA)

DO 31 GRUDNIA FANTASTYCZNE CENY ŚWIĄTECZNE!

1999 11 13 - 1999 12 23

GRZĄDKOWA ZABAWA DLA WSZYSTKICH

PRZEKONAJ SIĘ I WYGRAJ!

PRZEKONAJ SIĘ
• że w "Baldy rojus" ceny są najlepsze,
• że można wygrać nic nie kupując,
• że i Ty możesz wygrać!

Główna nagroda wartości 2000 Lt

Zwycięzcy sami wybiorą nagrody z przeszło 20 000 pozycji towarów, oferowanych przez "Baldy rojus".

Właścicielom kuponów uprzywilejowanego klienta - 31 grudnia losowanie wielkiej nagrody.

Każdemu dwutysięcznemu klientowi - ceny upominek.

W każdy ostatni piątek miesiąca - gra w wizytówki.

Zapraszamy:

122046

od 10.00 do 18.00

☎ - od 10.00 do 18.30

☎ - od 10.00 do 15.00

Nasz adres:

Kalvarijų 125A, 2042 Vilnius

Tel./faks. (8-22) 70 00 88

Http://www.baldyrojus.lt

Centrum usług w zakresie wniebr i urządzania mieszkań. Nieodpłatnie konsultujemy i projektujemy.

tel. (8-22) 76 76 45

tel. faks. (8-22) 70 00 88

Sprzedaję na raty.

tel. (8-22) 76 55 51

Wydział obsługi klientów.

tel. (8-22) 76 66 81

Pracujemy również w niedziele!

BALDY ROJUS

Największe w krajach bałtyckich centrum handlu meblami!

UAB „Klion” Birbinių 4, Vilnius, tel.: 62 85 21, faks: 61 83 85

DUNLOP

Sentencja dnia

Życie byłoby niemożliwe, gdybyśmy pamiętali. Wszystko jednak polega na tym, by wiedzieć, co zapominieć.

MARTIN DU GARD

4 770799 000005

Kalejdoskop aktualności

Bez obniżek

Rząd nie zaaprobował propozycji zmniejszenia w roku 2000 taryfy podatku dochodowego osób prawnych z 29 do 5 proc.

Doradca rządu do spraw finansowych Stasys Cipkus powiedział, że w przypadku zmniejszenia podatku do 5 proc., dochody budżetu w roku przyszłym zmniejszyłyby się mniej więcej o 290 mln Lt - otrzymałoby ich zaledwie 60 mln Lt i znów należałoby rewidować wydatki. Ponadto uwzględniono też zalecenia UE, aby kraje - sygnatariusze nie zmniejszały taryfy podatku dochodowego.

Pożyczka z Banku Światowego

Rząd Litwy ma realną możliwość do połowy lutego przyszłego roku otrzymać połowę pożyczki na uregulowanie strukturalne w wysokości około 100 mln USD.

Drugiej części pożyczki Bank Światowy udzieliłoby po upływie 6-9 miesięcy po ocenie efektywności zaleceń przez niego reform gospodarki litewskiej. Wczoraj w Wilnie oświadczył o tym główny ekonomista Banku Światowego na Litwę Ardo Hansson, którego misją w ubiegłym i bieżącym tygodniu rozprawyła techniczne kwestie udzielenia pożyczki.

Przedterminowych wyborów nie będzie

Sejm nie zaaprobował wczoraj projektu uchwały o przeprowadzeniu przedterminowych wyborów do Sejmu.

Poseł Rimantas Smetona, który przedstawił projekt uchwały, stwierdził, że kierowany przez konserwatystów Sejm przed końcem kadencji nie dobrego nie zrobi i zaproponował nie czekać na "całkowite fiasko". Zdaniem R. Smetony, warto by było wybory do Sejmu przeprowadzić nie jesienią przyszłego roku, jak przewiduje ustawa, lecz 19 marca razem z wyborami do samorządów. Poseł narodowy demokracja zapewniał, że w ten sposób daloby się nie tylko zaoszczędzić środki na przeprowadzenie wyborów, ale też mniej czasu zostałoby na to, aby "zrobić coś złego". Przeciwni projektowi uchwały sejmowej o przedterminowych wyborach głosowało 53 posłów, za - 18, 10 - powstrzymało się. Kolejne wybory do Sejmu mają się odbyć w okresie od 25 września do 25 października.

Nie prywatyzować lotniska

Administracja naczelnika powiatu kłajpedzkiego zwróciła się do Funduszu Majątku Państwowego i rządu z propozycją zaniechania prywatyzacji ZSA "Kłajpedos aerostatas".

Odezwa stwierdza, że powiat kłajpedzki z racji swego usytuowania geograficznego leży w strefie zwiększonego ryzyka. Oprócz burz i powodzi istnieje możliwość katastrof ekologicznych. W tych przypadkach do akcji ratunkowych i zwiadowczych używa się śmigłowców ZSA "Kłajpedos avialinijos", których baza leży na terytorium "Kłajpedos aerostatas". Kierownictwo powiatu twierdzi, że jeśli ten obiekt zostanie sprywatyzowany, linie lotnicze pozostaną pozbawione obiektów infrastrukturalnych. Właśnie z tego powodu zaproponowano zaniechanie procesu prywatyzacji kłajpedzkiego lotniska.

Strajk ostrzegawczy

W instytucjach oświatowych rejonu trockiego odbył się godzinny strajk ostrzegawczy. Od godz. 10 do 11 nie pracowali wszystkie szkoły i przedszkola rejonu. Strajk ostrzegawczy z powodu opóźnienia wynagrodzeń zorganizowały związki zawodowe rejonu trockiego.

Dochody mafii narkotykowej

Na Litwie w związku z szerzącym się stosowaniem syntetycznych importowanych narkotyków rocznie obrót na rynku narkotyków sięga 50 mln Lt, twierdzą eksperci.

Istnieją jednak obawy, że z przyczyn finansowych oraz w związku z restrukturyzacją praworządności w najbliższym czasie walka z narkomafią może osłabnąć. Walczący z rozpowszechnianiem narkotyków funkcjonariusze policji nie mają środków na przedostanie się do sieci rozpowszechniania narkotyków oraz dotarcie do ich władz, pisze dziennik "Respublika". Zdaniem funkcjonariuszy, rynek narkotyków na Litwie już dawno podzielony został wśród grup mafijnych, które się podporządkowały w sprawie cen.

Na razie - nie płacimy

Sejm postanowił, że w przyszłości wprowadzona zostanie opłata abonamentowa Litewskiego Narodowego Radia i Telewizji (LRT), ale nie zdecydował się na konkretne podanie daty.

Wczoraj Sejm po debacie zaaprobował przedstawiony przez przewodniczącą Komitetu Oświaty, Nauki i Kultury Żibartasa Jackūnasa projekt nowelizacji ustawy o informowaniu społeczeństwa, regulującej działalność LRT. I mimo że ten projekt przewidywał wprowadzenie opłaty abonamentowej LRT z dniem 1 stycznia 2000 r., na propozycję kanclerza Sejmu Jurgisa Raznyta data została skreślona. J. Raznya stwierdził, że daty nie można ustalić, gdyż nie została jeszcze przyjęta ustawa o opłacie abonamentowej.

Przemysł skazano na mięso

Jak poinformował dyrektor Państwowej Służby Weterynarii Kazimieras Lukauskas, tylko w ciągu 11 miesięcy br. firmy handlowe chciały sprowadzić na Litwę 582 tony niejakościowego mięsa i podrobów.

Najwięcej mięsa niskiej jakości zamierzano wwieźć z Danii, Holandii, Niemiec i Francji. Aż 271 ton nie nadających się do spożycia produktów wiewziono z Holandii, z Danii - przeszło 70 ton, z Niemiec - 25 ton i z Francji - 22 tony.

(ELTA, BNS)

Kultura pod ochroną

Wczoraj w Warszawie rozpoczęło się posiedzenie plenarne Rady ds. Współpracy rządów Litwy i Polski, której przewodniczą premierzy dwóch krajów Jerzy Buzek i Andrius Kubilius.

W południe nastąpiła także ceremonia podpisania umowy między rządami Litwy i Polski o współpracy pełnomocników rządów w dziedzinie ochrony dziedzictwa kultury. Umowę podpisali Juozas Sirvinskas, wiceminister kultury Litwy i Stanisław Jurowski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Sztuki Polski. W godzinach popołudniowych odbyło się spotkanie litewskiej delegacji rządowej z prezydentem RP Aleksandrem Kwaśniewskim i marszałkiem Sejmu RP Maciejem Płażyńskim.

Fot. EPA-ELTA

Zaaprobowano projekt

Wczoraj po debacie Sejm zaaprobował projekt budżetu Funduszu Państwowych Ubezpieczeń Społecznych na rok 2000. Jego przyjęcie przewidziane jest na 23 grudnia. W przyszłorocznym budżecie Funduszu Państwowych Ubezpieczeń Społecznych dochody stanowią 4 mld 585 mln 935 tys. Lt, a wydatki - 4 mld 556 mln 979 tys. litów.

W zbilansowanym budżecie dochody muszą przekroczyć wy-

datki o 28 mln litów.

Od początku roku 2000 taryfa składek "Sodry" będzie stanowiła 34 proc., z czego 31 proc. będą płacili ubezpieczyciele, a 3 proc. ubezpieczani. W porównaniu z rokiem bieżącym dochody budżetu funduszu mają stanowić o 10,7 proc., a wydatki o 4,8 proc. więcej. Na działalność inwestycyjną w roku przyszłym zamierza się przeznaczyć 21 mln Lt, czyli o 30 proc. mniej niż w bieżącym. Około 72,3

proc. ogółu wydatków "Sodry" planuje się przeznaczyć na emerytury. I mimo że liczba emerytów w roku przyszłym powinna się zmniejszyć o około 0,5 proc., przypuszczalnie o 7 proc. wzrośnie liczba otrzymujących renty wdowie i sierocie. Rentistów - inwalidów ma przybyć o 5 proc. Oczekuje się, że ogólna liczba wypłacanych rent z tytułu ubezpieczeń społecznych będzie o 2,1 proc. większa od tegorocznej. (ELTA)

Rolnicy nie akceptują liberalizacji cen mleka

Rząd nie płaci subsydiów

Na Litwie za wcześniej jest skespu na liberalizowanie cen mleka - oświadczyli przedstawiciele stowarzyszenia producentów mleka, którzy się zebraли w Izbie Rolnej.

Przyjęte przez rolników oświadczenie głosi, że państwo nie jest w stanie powstrzymać przemocy monopolu przemysłu przetwórczego, zwłaszcza handlowców, którzy są dłużni przytęrciom, ci zaś - rolnikom. Producceni mleka proponują państwu szukanie moż-

liwości wsparcia przedsiębiorstw przetwórstwa mleczarskiego, eksportujących swą produkcję.

Przedstawiciele rolników twierdzą, że nie mogą pracować na straty niezależnie od sytuacji w państwie. Dlatego też nie akceptują liberalizacji cen prosząc rząd o przestrzeganie swych zobowiązań - wspieranie tworzenia gospodarstw mleczarskich, odpowiadających standardom UE. Rząd zatwierdził minimalne skrajne ceny skupu mleka na listopad i grudzień. Ustalo-

no, że od 6 listopada do 31 grudnia za mleko najwyższego i pierwszego gatunku rolnicy otrzymują tę samą cenę - odpowiednio po 720 i 650 Lt za tonę. Tymczasem cena drugiego gatunku mleka nie jest regulowana. Zmniejszono subsydia państwowe dla rolników za mleko najwyższego gatunku z 250 do 70 Lt, pierwszego gatunku - z 180 do 70 Lt za tonę. Rolnikom nie wypłacono za mleko kilkadziesiąt milionów litów subsydiów. (ELTA)

Parcelę przewodniczącego Sejmu udało się sprzedać za dziesięciokrotnie większą sumę

Święty Mikołaj (Landsbergis)

Parcelę przewodniczącego Sejmu Vytautasa Landsbergisa w prestiżowej dzielnicy Zwierzynės udało się sprzedać za dziesięciokrotnie wyższą sumę niż zapłacił za nią państwem przewodniczący Sejmu.

We wczorajszym przemówieniu w telewizji narodowej przewodniczący Sejmu poinformował, że agencji nieruchomości "Oberhaus" udało się sprzedać działkę za 340 tys. litów. V. Landsbergis za tę działkę zapłacił ustaloną przez państwo nominalną cenę - 33,7 tys. Lt. Po potrąceniu pieniędzy, jakie przewodniczący Sejmu zapłacił za ziemię i projekt domu - 51943 Lt,

na cele dobroczynne pozostało 289158 litów.

Aczkolwiek, jak powiedział V. Landsbergis, parcelę przede wszystkim zaproponowano ambasadowi zagranicznym i firmom budowlanym, nie nabyły jej z tego powodu, że działka była za mała. Dlatego też parcelę zaproponowano "zwykłym śmiertelnikom" i z trzech ostatecznych propozycji, po otwarciu w agencji kopert z udziałem obserwatorów Karty Obywatelskiej, wybrany został wilnianin, który dawal najwięcej. Na żądanie przewodniczącego Sejmu nabywca musiał przedstawić dokumenty o źródłach dochodów.

Landsbergis powiedział, że za otrzymane pieniądze wydziałowi intensywnej terapii noworodków Republikańskiego Wileńskiego Dziecięcego Szpitala Uniwersyteckiego zakupiono rzadką i drogą aparaturę do ratowania dzieci nie donoszonych, chorych, bardzo słabych niemowląt. Poinformował on, że za 280 tys. Lt od firmy "Adneda" nabyto dwa aparaty sztucznej wentylacji płuc, dwa monitory żywnotnych funkcji oraz inną aparaturę. Ponadto 9 tys. litów V. Landsbergis ofiarował "pewnej dosyć ubogiej rodzinie sygnatariusza Aktu Niepodległości i jego sierotom". (BNS)

Minister A. Soudargas uczestniczył w spotkaniu szefów dyplomacji krajów NATO i partnerskich

Szef litewskiej dyplomacji w Belgii

Minister spraw zagranicznych Litwy Algirdas Soudargas wczoraj w Brukseli uczestniczył w spotkaniu szefów dyplomacji członków Euroatlantycznej Rady Partnerskiej.

Przedstawiciele krajów NATO i państw "Partnerstwa dla pokoju" omówili wzajemną współpracę, jak też kwestie Kosowa, Kaukazu Północnego i in., informuje misja litewska przy NATO i UE. Minister A. Soudargas w swoim przemówieniu podkreślił wkład Litwy

w bezpieczeństwo i stabilność w Europie, znaczenie wzmacnianego programu "Partnerstwa dla pokoju" w sferze współpracy wszystkich państw z Alianssem, odnotował również gotowość Litwy wykorzystania w drodze do NATO wszystkich mechanizmów "Partnerstwa dla pokoju". Szef dyplomacji litewskiej podzielił się myślami na temat najważniejszych dla Litwy, Europy i wspólnoty światowej wydarzeń międzynarodowych roku bieżącego. (ELTA)

Żądanie ulg przejazdowych

Pikieta niewidomych

Wczoraj przedstawiciele Stowarzyszenia Inwalidów Wzroku Związku Robotników Litwy (ZRL) zorganizowali pikietę przed gmachem Sejmu w Wilnie, na której żądali, aby nie odwołano ulg przejazdowych.

W pikiecie uczestniczyło 10 niewidomych z Szawel, Kłajpedy i Poniewiezia, upelnomocnionych przez swe organizacje do zgłoszenia zadań władzy litewskiej. Uczestnicy pikiety odnieśli do Sejmu próbę z podpisami 404 niewidomych, aby nie znoszono ulg dla inwalidów w korzystaniu z transportu pasażerskiego. Zniesienie takich ulg przewiduje projekt ustawy rządowej.

Niewidomi proszą, aby inwalidom I i II grupy oraz towarzyszącym im osobom pozostawić nieodpłatne korzystanie z transportu miejskiego i podmiejskiego, a w

komunikacji międzymiastowej nadal stosować 50-procentową zniżkę. Jak powiedziała przewodnicząca Stowarzyszenia Inwalidów Wzroku ZRL Stasė Kopūstienė, są tacy inwalidzi, którzy nie będą mieli na życie, jeśli zmuszeni zostaną nabyć bilet dla towarzyszącej im osoby. "Posłowie na Sejm korzystają z tyłu ulg, a więc wstyd, abyśmy my, inwalidzi, zostali w ten sposób pokrzywdzeni", powiedziała S. Kopūstienė.

Sekretarz odpowiedzialny ZRL Kristina Krupavičienė poinformowała, że nie doszło do spotkania z posłami. "Wygląda na to, że uciekli od nas", powiedziała.

K. Krupavičienė udała się spotkać z ministrami I. Degutienė i Rimantasem Didžiokasem. Ministrowie obiecali, że ulgi transportowe dla inwalidów nie zostaną zniesione. (BNS)

Telefony zaufania

Wydział do badania przestępstw gospodarczych komisariatu policji rejonu wileńskiego prosi mieszkańców o informowanie o faktach nielegalnego handlu towarami akcyzowymi (alkohol, papierosy, cukier itp.) na telefon dyżurnych 75-25-66.

Policja m. Wilna oczekuje informacji o przypadkach prostytucji, handlu alkoholem i biznesu narkotykowego na telefon 71-86-68.

Anonimowość zapewniona.

Inf. wł.

Kronika kryminalna

Nie udało się

W nocy ze środy na czwartek w Kłajpedzie próbowano podpalić zaparkowany na podwórzku przy ul. Naujamienu samochód. Około godz. 4.20 funkcjonariusze policji znaleźli uszkodzony BMW 318 (1987 r.). Przystępcy próbowali wybić przednią szybę pojazdu, a gdy to się nie udało, rzucili palący się plastikowy pojemnik i uciekli. Według danych policji, z samochodu korzystał pracownik prywatnej firmy ochroniarskiej.

W grudniu bieżącego roku w Kłajpedzie podpalono 3 samochody.

Którędy do Polski?

Funkcjonariusze policji granicznej w Łoździejach zatrzymali we wsi Kučiūnai 14-letniego mieszkańca Estonii Reinharda Beltsasa z Tallinna. Chłopak twierdził, że uciekł z domu i chciał pojechać do Niemiec.

O poszukiwawcu przystąpiło policjantów poinformowali mieszkańcy wsi. "Podróżnik" pytał po

rosyjsku, jak ma trafić do Polski. Wiesz Kučiūnai znajduje się w odległości około 2 km od granicy państwowej.

Beltsas miał przy sobie rzeczy osobiste, ubranie, artykuły spożywcze, 100 USD i kilkadziesiąt litów. Ubrany był w mundur maskującą, miał lornetkę, nóż i pistolet pneumatyczny, z którego strzela się w strzelnicach. Na posiadanie takiej broni zezwolenia policji nie trzeba. Beltsas posiadał estoński dokument tożsamości. Przyznał, że wiedział, iż bez wizy Polski nie będzie mógł trafić legalnie do tego państwa.

Niepełnoletniego przekazano funkcjonariuszom ds. nieletnich komisariatu policji rejonu łoździejskiego.

Skazano zabiórcę

Na podstawie oskarżenia o szczególnie okrutne zabójstwo 19-letniego Andriusa Jakutisa, Wileński Sąd Okręgowy skazał morderców na dożywotnie więzienie. Jeden z oskarżonych, wcześniej są-

odbarowane dzieci śpiewały i deklamowały

Prezydent na Wileńszczyźnie

Prezydent Valdas Adamkus dotrzymali obietnicy danej szkole początkowej w Wojdatach i podarował otwarczą.

Przywódca Litwy odwiedził wczoraj tę szkołę i wręczył sprzęt muzyczny wraz z kasetami i dyskami kompaktowymi. Uczniowie, których szkoła liczy około pół setki, natychmiast skorzystali ze sprzętu muzycznego i zaczęli tańczyć, zapraszając do kółeczka prezydenta, który nie odmówił. Dzieci deklamowały wiersze i śpiewały piosenki przywódcy Litwy, który złożył im świąteczne życzenia. (ELTA)

Zbadać sabotaż przy zwrocie ziemi

PRZEDSTAWICIELSTWO W WILNIE, RODŪNIOS KELIAS 2, TEL. (8-22) 739020

Komisja jedna, zdania dwa

Wczoraj w Sejmie odbyły się dwie konferencje prasowe, poświęcone sprawom przydziału parcel gruntowych w Wilnie. Powołana 21 września br. pod przewodnictwem Sauliusa Pečiūnasa sejmowa komisja do zbadań przydziału ziemi niektórym grupom obywateli, zakończyła pracę, więc zapoznał on dziennikarzy z jej wynikami.

Chociaż tekst wniosku komisji zajął cztery strony, sedno można streścić w kilku zdaniach. Jak powiedział Saulius Pečiūnasa, komisja nie stawiała sobie za cel ustalenie tego, kto i w jaki sposób otrzymał działki. Zgodnie z prawem, czy nie. Obniżyłyby to, zdaniem mówcy, rangę komisji. Tym są się zając rząd.

Komisja skonstatowała tylko fakt, że wszystkie byłe rządy nie starały się, żeby uporać i wyklarować podejmowane uchwały w sprawie wydzielania działek, reprivatyzacji bylej własności. Zdaniem Pečiūnasa, zrozumiałe jest poczucie krzywdy poszczególnych osób, oznaczonych orde-

rem Krzyża Pogoni oraz sygnatariuszy Aktu Niepodległości 11 Marca, którzy dotychczas nie otrzymali działek lub otrzymali je w nieodpowiednim miejscu (daleko od miejsca zamieszkania lub na terenie nie uzbrojonym). Zdaniem przewodniczącego komisji, należy jak najszybciej zakończyć ten proces. A że zdania członków komisji są rozbieżne, stało się to tylko z tego powodu, że odmiennie rozumieją pewne artykuły ustawy.

Członkowie komisji Mykolas Pronckus i Jan Sienkiewicz przedstawili własny, odmienny punkt widzenia. Sam fakt, że w Wilnie 4,5 ty. pretendentów złożyło podanie o zwrot własności, a sporządzono szczegółowe plany załedwie na 370 działek, budzi zastrzeżenia. Zgodnie z założeniami ustawy pierwszą kolejność w odzyskaniu prawa własności mają byli właściciele lub ich prawowici spadkobiercy. I tylko w tym przypadku, gdy nie ma prawowitego pretendenta, można ziemię przydziałać, sprzedawać innym. W sprawie przydziału działek od początku brakuje klarowności, gdyż

nie są wykonywane założenia ustawy. Do 1 stycznia br. służby regulacji rolnych musiały zakończyć projektowanie działek własnościowych, tego jednak nie uczyniły. I najważniejsze, rząd nie zareagował na to. Nikt nie czyni starań, żeby te sprawy uporządkować.

Posel Jan Sienkiewicz zaznaczył, że w toku pracy członkowie komisji wyróżnili się "wyjątkową dyplomacją". Zdaniem posła, nie byłoby tej gmatwaniny i skarg, gdyby reformę powierzono samorządom rejonowym, nie zaś biurokratycznym organizacjom - powiatom. Mówca powrócił też do wykroczeń popełnionych w latach 1991-92 w rejonie wileńskim, gdy przydzielano parcele. Wykroczenia popełniono w ponad 2000 przypadkach, otrzymały one należąca ocenę, w tym organów prowadzących, jednak żadnych kroków nie podjęto. Zdaniem posła, należy utworzyć nową komisję, która zbada sabotaż w sprawie zwrotu ziemi w powiecie wileńskim, bo nie ufa naczelnikowi tego powiatu.

Danuta Danowska

dzony 20-letni Grigorijus Dibneris, który nie odbył poprzedniej kary, został skazany łącznie na 20 lat więzienia, a jego współnik i rówieśnik Vladimiras Tarasevičius - na 18 lat pozbawienia wolności. Obaj skazani będą musieli zapłacić 46 tys. 210 litów na podstawie powództwa cywilnego.

Nadpalone zwłoki zabitego Jakutisa znaleziono przypadkowo 10 kwietnia br. w bagażniku jego spalonego samochodu toyota celita. Auto stało w lesie na Zwierzynicy. Podejrzanym zatrzymano po upływie 2 tygodni od dokonania przestępstwa.

9 kwietnia wieczorem Tarasevičius zastrzelił Jakutisa w trakcie spotkania na Zwierzynicy. Młodzi ludzie jakoby omawiali sprawy pieniężne. Jak twierdził oskarżony, pistolet wystrzelił podczas szarpaniny. Następnie obaj oskarżeni zabrali zabitemu 500 USD, 800 litów,

telefon komórkowy i dokumenty. Cicho schowali w bagażniku, a samochód podpalili. A. Jakutis był zarządzającym w przedsiębiorstwie "Skaiteks". Jego ojciec Steponas Jakutis pracował w tym samym przedsiębiorstwie jako dyrektor ds. ogólnych. Zdaniem ojca, syn nie miał ani biznesu, ani długów.

Czterech odważnych

Porozradzeniem komisarza generalnego Departamentu Policji Visvaldasa Račkauskasa we środę w Wyłkowyszach nagrodzono 4 mieszkańców wsi Lakšūčiai, którzy pomogli w zatrzymaniu niebezpiecznych przestępców. Zegary ścienne wręczono Virginijusowi Gaiainitowski, Jonasowi Tunkulowski i małżenstwu Eugenii i Jonasowi Astašauskasom w gabinecie mera Wyłkowyszek.

23 listopada w nocy 2 rabusie wdarli się do domu Astašauskasów, pobili stajaniącego opór gospodarza i zrabowali pieniądze. 70-letnia gospodyni nie straciła jednak zimnej krwi, wyskoczyła przez okno i zawiadomiła sąsiadów. Ci dopędzili przestępców i jednego z nich zatrzymali. Tej samej nocy policja ujęła drugiego.

Oboje podejrzani są trzykrotnie karani.

"Nie ma żadnej sprawy"

Funkcjonariusze rudomińskiego posterunku policji zatrzymali mieszkańca Wilna L. V., którego na podstawie decyzji wileńskiego sądu nr 2 poszukiwano za oszustwo. L. V. od pewnej firmy w rejonie wileńskim pobral towary na sumę około 230 000 litów i nie rozliczył się. Sam zatrzymany twierdził funkcjonariuszom, że żadnej sprawy nie ma, jak też nie wie o prowadzonych poszukiwaniach. Solidnie wyglądający młody "biznesmen" ma ekskluzywność, działkę ziemi. To oficjalnie.

Sprawa trafi do sądu, na razie rozpracowuje ją policja wileńska. Swoją drogą, rozumieć ludzi, którzy zwracają się o pomoc do tzw. rekeretów. Nasze ustawodawstwo jest takie, że "wybić" długi można tylko przy użyciu siły. Nikt nie gwarantuje, że podejrzany odda dług, czy też trafi do więzienia - powiedział jeden z funkcjonariuszy.

Na podstawie informacji agencji i własnej przygotowała Irena Litvin

Konkurs

„Dziewczyna „Kuriera”

Wielka impreza na powitanie 2000 roku

Iwona Krapik, ma 17 lat, mieszka w Kownie, uczy się w Gimnazjum Muzycznym im. J. Naujalisa.

Jej hobby - muzyka, teatr, malarstwo, fotografika, uwielbia podróżować.

Na laureatki czekają trzy główne i siedem nagród pocieszenia. Zostaną one wręczone podczas uroczystego wieczoru z okazji Trzech Króli. (Konkretną datę i miejsce uroczystości podamy bliżej tego terminu).

Ekranizacja popularnej powieści doczekała się swego muzeum

„Przeminęło z wiatrem”

W domu Margaret Mitchell w Atlancie otwarte zostało Muzeum Filmu „Przeminęło z wiatrem”.

Muzeum urządzone w związku z 60 rocznicą premiery tego wciąż niezwykle popularnego obrazu, powstało w domu pisarki i dziennikarki, której powieść posłużyła za podstawę scenariusza filmu.

Ekspozycja obejmuje wiele pamiątek związanych z filmem, w

tem drzwi z domu na plantacji Tara, oraz liczne plakaty reklamujące film w różnych krajach.

Znaczną część eksponatów podarował muzeum Herb Bridges, entuzjasta tego dzieła filmowego, który przez lata kolekcjonował pamiątki po filmie „Przeminęło z wiatrem”.

Już przed urzędzeniem tam muzeum, dom Margaret Mitchell był odwiedzany przeciętnie przez 65 tysięcy ludzi rocznie.

Nowiny wileńskie
Nowe nazwy ulic

W przededniu Nowego Roku szereg ulic wileńskich - dotąd bezimiennych zostanie „ochrzczone”. Najwięcej dotyczy to starostwa werkowskiego, gdzie 16 ulic otrzyma nazwy. Będą to: Gulbinelių, Dvariškių, Sakališkių, Europos parko i in. W kompleksie młodzieżowym w Pilaitė powstaną nowe ulice Rasytės, Bitenų, Nadruvos, Pretorijos. A ulica między wsią Kriauciūnai a drogą Suderwską otrzyma nazwę Pakluonės.

Cmentarz pod opieką parafii

Wileńska Rada Miejska postanowiła na prośbę parafii Wszystkich Świętych przekazać na jej ewidencję nowy cmentarz (3,94 ha) we wsi Pupine oraz stary mały cmentarzyk w tej miejscowości o powierzchni 0,2 ha. Oznacza to, że parafia ta będzie dbała o dogład, porządek na tych cmentarzach.

Kiermasz Książki

Stało się już piękną tradycją w przededniu Świąt Bożego Narodzenia organizować w naszym mieście Kiermasze Książki. W tym roku taka impreza (trzy dni) odbywa się w Bibliotece Technicznej (Śv. Ignoto 6). Najliczniej prezentowane są tu oficyny należące do Stowarzyszenia Wydawców Litwy. Książki można nie tylko obejrzeć, ale też nabyć.

Niepełnosprawni
w samorządzie

Każdy, kto ostatnio odwiedził gmach samorządu przy alei Giedymina 9, zapewne zauważył, że na parterze zrobiono już specjalne wjazdy dla osób niepełnosprawnych. Od dawna o to zabiegała dyrektor Centrum Pomocy Społecznej A. Čepanaitė, której zdaniem ludzie niepełnosprawni nie powinni czuć się dyskryminowani.

HG.

Bezpłatnie dobieramy soczewki kontaktowe. Świąteczne zniżki!

Soczewki - zniżka do 40%
Dobieramy okulary. Kontaktowe soczewki znanych firm światowych i środki ich konserwacji.

Udzielamy konsultacji w sprawie operacji oczu. Konsultacja lekarza-okulisty, wszelkierne badanie oka.

ZSA „Figuro”, Vilnius, Antakalnio 59, gab.154, tel. (8-22) 34 61 37

(Zam. 325)

Zatrzymano porywaczy

Chińska policja zatrzymała bandę porywaczy 12-letniego chłopca, domagając się od rodziny dziecka wypłacenia prawie pięciu milionów dolarów okupu.

Dziecko nie doznało żadnych obrażeń - podała czwartkowa pekińska prasa. Zdaniem policji, pięciu zatrzymanych gangsterów zamierzało zabić chłopca bez względu na to, czy okup zostanie wypłacony.

Porywacze - bezrobotni mieszkańcy Pekinu - przez dwa miesiące przygotowali się do akcji, bacznie obserwując rodzinę bogatych pekińskich biznesmenów. Początkowo żądali okupu w wysokości 480 dol. - podnieśli jednak żądaną sumę do 4,8 miliona dolarów (40 mln juanów), gdy chłopiec opowiedział im o bogactwie rodziców.

Pekińskie media nie podają szczegółów porwania - rodzice chłopca w ubiegłą sobotę, tuż po zniknięciu dziecka, skontaktowali się z policją, prosząc ją o pomoc.

Zatrzymani porywacze są w wieku 18-22 lat - główną rolę w gangu odgrywała młoda kobieta.

Przedsiębiorstwo „Antarktis” naprawia lodówki w Wilnie, jego okolicach i na dzialkach.

Gwarancja - 1 rok.

Vilnius, tel. 75-24-79, 46-71-78, 8-299-90213. (Zam. 11)

Uwaga, do kina „Helios” - bezpłatnie!

Drogi Czytelniku, proponujemy Ci zabawę. Dwa razy tygodniowo - w piątki i soboty - zamieszczamy kupon Nr 1 i kupon Nr 2. Należy je wyciąć (nie kserować), wypełnić, włożyć do koperty i wysłać na adres redakcji:

Laisvės pr. 60

2056 Vilnius, Lietuva

red. „Kuriera Wileńskiego” (z dopiskiem) „Kino”.

Ważna jest data stempla pocztowego nie później niż bieżącego poniedziałku. Natomiast w czwartek wylosujemy trzech zwycięzców, których nazwiska podamy w piątkowym numerze dziennika i zaprosimy po odbiór nagród, którymi będą bilety do kina „Helios” dla dwóch osób.

Zaprasza

(ul. Didžioji 28)

imię _____

nazwisko _____

adres _____

telefon _____

KUPON Nr 1 KUPON

Repertuar na 24-30 grudnia

I sala - „Widmo” (film grozy) o 14.50, 20.40.

„Tajemnica Czarnej Jeziora” o 13.15, 19.10.

„Sen nocy letniej” (komedia romantyczna) o 17.00.

II sala - „Dama i włóczęga” (film animacyjny) o 12.00, 13.30.

„Zbiegła narzeczona” (komedia romantyczna) o 15.00, 17.00, 19.00.

„Złodziej policjantem” (komedia) o 21.00.

Wyniki losowania 16 grudnia

1. Andrzej Jatkiwicz (Wilno)
2. Swietłana Klujewa (Wilno)
3. Jolanta Diugeńc (Wilno)

Po odbiór biletów prosimy zwracać się do kasy kina „Helios” (tel. 61-48-43).

Przy sobie należy mieć dokument potwierdzający tożsamość.

Bilety można odebrać do 30 grudnia (włącznie).

Dziękujemy. Czekamy na następne kupony.

Gazeta

„Echo Litwy”

ogłasza konkurs na nieetatowego agenta reklamy.

Zwracać się pod numerem tel. 42 74 71 od godz. 9 do 17.

UAB „MAKSTA”

instaluje urządzenia gazowe w samochodach.

Vilnius, tel./faks 40-39-25.

(Zam. 411)

DRAUDIMO
KOMPANIA
LINDRA
Joint Stock Insurance Company

NASZE UBEZPIECZENIE-
GWARANCJĄ WASZEJ
POMYŚLNOŚCI

Vilnius, Jasinskio g.16
Tel.(22) 61-19-00,
Fax.(22) 61-09-37

(Zam. 157)

2000 rok - to jeszcze nie koniec świata!

Firma „Joana” PKS Warszawa

J ANA

Linia Regularna

WILNO - WARSZAWA - 21:30
Codziennie
WARSZAWA - WILNO - 19:30

Twój wybór - pewny partner podróży!

(Zam. 438) tel. 48 16 34

Bożonarodzeniowa akcja dobroczynna "Kuriera Wileńskiego"

Święta bez mamy i taty

Zbliżają się najbardziej rodzinne święta - Boże Narodzenie.

W Wigilię do zastawionego tradycyjnymi potrawami stołu zasiadają dzieci z rodzicami i rodzeństwem. Razem będą śpiewali kolędy, czekali na św. Mikołaja. Wieczorem cała rodzina uda się na Pasterkę.

W pierwszym dniu świąt większość rodzin idzie w gościnę do znajomych lub przyjmuje gości. Z samego rana, większość z nas, szczególnie dzieciaki, sprawdzają pod choinką, czy św. Mikołaj odwiedził nasz dom nocą i zostawił prezenty.

W czasie tych świąt uzmynamy sobie, jak to dobrze mieć drogie, kochane osoby - rodziców, braci, siostry, dziadków.

Wigilia w internacie

Szkoła - internat w Nowej Wilejce jest domem dla 220 dzieci. Tu mieszkają, uczą się. Część z nich, prawie 60 osób, tutaj właśnie z wychowawcami zasiadają do wigilijnego stołu. Tego wieczoru do dzieci przybędzie ksiądz, wszyscy zasiadają do tradycyjnej wiecej. Każde dziecko dostanie prezent. "W poprzednich latach wigilijny stół był bardzo skromny, każde dziecko dostawało jedną porcję, jabłko, parę cukierków i ciasteczko. Zjadło, co mu się należało i szło do swego pokoju lub do białni. Zawsze bolało nas serce. W tym roku dzięki dobrym ludziom nasz stół będzie bogatszy." - powiedziała Leonarda Misiewicz, zastępca dyrektora placówki.

W pierwszym dniu świąt dzieci pójdą na mszę do pobliskiego kościoła, potem udadzą się na wycieczkę.

26 grudnia w Pałacu Sportu odbędzie się wielkie święto dla dzieci, wychowankowie internatu też są tam zaproszeni.

Na Sylwestra dzieci będą miały również świąteczną kolację, potem pójdą oglądać telewizję. Tak powitają Nowy Rok...

Święta w rodzinach w Polsce

Osiemdziesięcioro dzieci uda się w tym roku na święta do Polski, gdzie zamieszka w rodzinach. Niektóre będą tam po raz pierwszy, inne jadą już do "swoich" rodzin. "Bardzo się cieszę, że jadę do Polski, do rodziny, która mnie przegarnęła" - zwierza się siedmioletnia Santa. "A mnie teraz nie biorą, pojedzie za to latem" - wtrąca jej koleżanka Elana. Stojący obok chłopczyk, zapytany, czy on też jedzie do Polski, smutno kiwa przecząco głową. "Jego nie wzięli" - z politowaniem stwierdzają otaczające nas zwartym kółkiem dzieci.

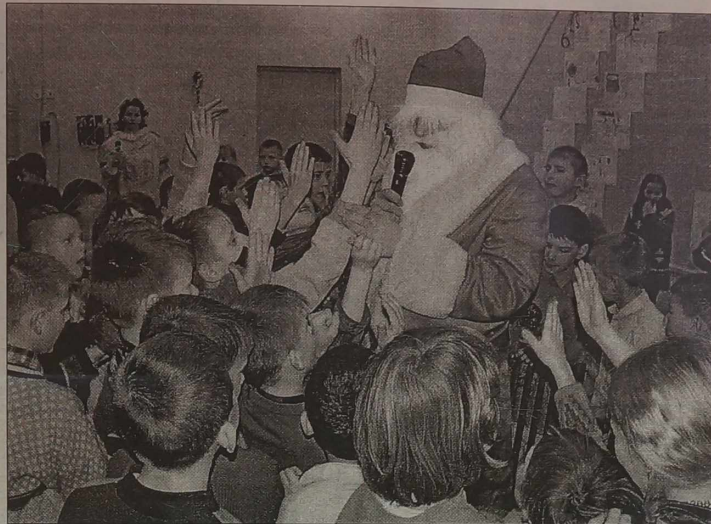
"Wyjazd naszych wychowanków do Polski jest możliwy dzięki pomocy organizacji dobroczynnej "Atlas". Sylwia Karłowska, wiceprezes tej organizacji, załatwia dzieciom pobyt w rodzinach, kolonie letnie" - powiedział Zimas Trinkauskas, zastępca dyrektora internatu.

"To właśnie dzięki tym wyjazdom do Polski dzieci poznają, co to jest rodzina, jak to jest, gdy się ma mamę i tatę, nawet czasowo. Wracają do nas obdarowane prezentami od swoich "rodziców", szczęśliwie. Zauważyliśmy, że po takim pobycie dziecko się zmienia, staje się bardziej otwarte, częściej się uśmiecha" - dodał nasz rozmówca. W tym roku adoptowano czworo dzieci. Wszystkich znalazły dom i rodzina w Polsce.

Sporo wychowanków internatu, około 80, spędzi święta u opiekunów na Litwie.

44 Mikołajów

Po ogłoszeniu na naszych łamach dobroczynnej akcji "Kuriera Wileńskiego" na rzecz dzieci ze szkoły - internatu w Nowej Wilejce jeden pokój w redakcji przypominał sklep zabawek. Czytelnicy przyniesli dla dzieci maskotki, lalki, książki, gry. Do akcji przyłączyli się także - szkoła średnia im. J.I.

"Kto mi powie wierszyk? - Ja! Ja! Ja!"

Kraszewskiego, Polski Teatr Amatorski z Wilna pod kier. Ireny Litwinowicz oraz kawiarnia "Alina", która ośrodkowała dzieciom święta prezentującą cukierki.

W szkole J.I. Kraszewskiego było aż 44 Mikołajów. "Gdy zapytałem dzieci, kto chce być świętym Mikołajem dla wychowanków internatu, to zgłosiło się 44 "Mikołajów" z prezentami. Niektórzy przynieśli swoje rzeczy: książki, kasety audio i wideo. Uczniowie z 11b zebrali pieniądze i kupili dzieciom 24 zajątki. Powiedziałam dzieciom, że gdy zaśniecie się Gwiazdka, gdy zasiądziemy w swoich rodzinach przy stole wigilijnym, pomyślnie, że tamtym dzieciom będzie smutno. Współujemy wychowankom internatu, dlatego w miarę możliwości postaraliśmy się im dopomóc" - powiedziała Teresa Braziewicz, nauczycielka. Przypominamy, że szkoła ta przyłączyła się do naszej wielkonocej akcji. Wte-

dy też uczniowie pod kierownictwem pani Teresy przekazali swoim rówieśnikom z internatu zebrane przez siebie dary.

Szesnaoletni Denis, wychowanek internatu, oznajmił nam, że bardzo często z kolegami przychodzi do chłopaków z "Kraszewskiego" pograć w koszykówkę. Ciepłym słowem tę placówkę wspominała również pani Leonarda, która poinformowała, że harcerze z tej szkoły opiekują się swoimi kolegami z internatu, organizując różne imprezy, ogniska.

"Nie odchódź, Mikołaju!"

Aktorzy Polskiego Teatru Amatorskiego z Wilna Irena Litwinowicz, Renata Szymanel, Teresa Samsonow i Rafał Urbanowicz zorganizowali wychowankom internatu wesołą zabawę noworoczną. Maluchy zostały zaproszone na scenę i razem z Doboszem, Zgodą i Osiokiem Kłapusiukiem udali się w podróż po bajkowej krainie. Razem z wesołymi przewodnikami śpiewali, tańczyli. Małeństwa z zachwytem patrzyły na bajkowe postacie, starannie wykonując polecenia Dobosza. Niektóre chłopczki biegnąc w "pociągu" za Psotą starannie podtrzymywały za duże, spadające spodniki, odzież dżinzone po starszych kolegach. Raptem dzieci jak zaczerowane zastrygły na miejscu - na scenie pojawił się św. Mikołaj! Gdy Mikołaj poprosił maluchów o wierszyk lub piosenkę, otoczył go gesty las rąk. Starsi wychowankowie, siedząc na widowni, dzielnie sekundowali swoim młodszym kolegom.

Gdy aktorzy zęgnali się z dziećmi, niektóre z nich zaczęły żalownie prosić: "Nie odchódź jeszcze, święty Mikołaju, zostań z nami!"

"Gdy bawiłam się z dziećmi na scenie, zauważyłam, jak bardzo one się cieszą, gdy się zwróci na nie uwagę. Wystarczy nawet spojrzeć, a dziecku oczka już błyszczą, zaczyna się śmiać. Garną się, przy-

tulają, trzymają za rękę i nie chcą puścić." - wzruszona mówiła po przedstawieniu Teresa Samsonow.

Dzieci dzielą się butami

Pani Leonarda, opowiadając o życiu i potrzebach swoich wychowanków, zwierzyła się nam, że dzieciom brakuje butów: "Tak się złożyło, że tylko połowa dzieci otrzymała nowe obuwie. Pozostałe będą musiały chodzić w starych butach. Wszyscy wychowankowie wiedzą o tym problemie, więc - pożyczają sobie wzajemnie buty."

W szkole-internacie nauka odbywa się w językach litewskim i rosyjskim. Język polski jest wykładany fakultatywnie. Halina Szumska, polonistka, uczy młodsze dzieci tego języka. "W bibliotece brakuje polskich książek, w ogóle nie mamy elementarnej, czytanek dla 1 i 2 klasy." - powiedziała nam pani Halina.

"Kuriera Wileńskiego" zobowiązuje się do poszukiwań "Świętego Mikołaja", który by sprezentował dzieciom obuwie. Dołożyliśmy także wszelkich starań, by dzieciaki jak najprędzej otrzymały polskie czytanki.

Redakcja "Kuriera" składa wychowankom i pracownikom szkoły - internatu życzenia spokojnych i wesołych Świąt Bożonarodzeniowych oraz szczęśliwego Nowego Roku. Kochane dzieci, niech w nowym tysiącleciu spełnią się wszystkie Wasze marzenia, nawet te, które wydają się być nierealne. Zyczymy Wam, byście kochali i byli kochane. Pamiętajcie też, że są na świecie ludzie, którym wasz los nie jest obojętny.

Pracownikom placówki życzymy mocy ducha i wytrwałości w tak szlachetnym zawodzie jak bycie mamą lub tatą dla 220 dzieci potrzebujących miłości i opieki. Zyczymy także wielu bogatych i szczerzych sponsorów.

Sabina Kozłowska
Fot. Marian Paluszkievicz

"Święci Mikołajowie" ze szkoły średniej im. J.I. Kraszewskiego

7 tysięcy kilometrów z "Wileńszczyzną"

Pamiętna środa

1 grudnia bieżącego roku. Dzień, niby codzienny. Tylko nie dla członków "Wileńszczyzny". Albowiem zapamiętali go na całe życie. Nawet ci, udający początkowo obojętność, po wyjściu z Auli Papieskiej - nie będą się wstydzili leż wżruszeń, sąmi się dziwią: "ale to mię wzięło..."

Wyjechaliśmy z Alviano we wczesnych godzinach porannych, by równiutko o 10.00 być w Watykanie, gdzie mieliśmy zaplanowaną audiencję u Ojca Świętego. Powiedzieć zaplanowaną jest bardzo łatwo, ale każdy, kto kiedykolwiek był na takiej ceremonii, doskonale zdaje sobie sprawę z tego, ile trudu trzeba dołożyć, by się tam dostać, a co dopiero mówić o tym, żeby być bliżutko Papieża.

Korki w Rzymie takie, że czasami chce się dosłownie zostawić autokar w środku ulicy. Nam, pasażerom. Bo nasi wspaniali kierowcy - Jan Bojarowicz oraz Wiktor Taukin (firma "Sofina") radzą, tak jak gdyby całe życie tylko takimi zagęszczonymi drogami jeździli. Wieczorem dokonają innego cudu - "wspinając się" piętrowym autokarem na Monte Cassino (8 km do góry krętą serpentyną) zarabiając za to rzęście oklaski od nas wszystkich mocno spoconych z niesamowitego wrażenia.

Watykan

Miejsce do którego podążają pielgrzymki z całego świata. W długim ogonku do wejścia, jest "Wileńszczyzna" od razu ściągająca wzrok wszystkich - ubrana w stroje ludowe. Po przejściu kontroli (identycznej, jak na lotnisku) jesteśmy już w gmachu, w którym mieści się Aula Papieska i gdzie straż pełni niesamowicie przystojni Szwajcarzy (jak się później dowiemy do 35 lat i tylko kawalerowie). Niestety nie pozwalają się sfotografować - zabronione.

Mamy sektor C. Znowś słyszeliśmy - "Polacce". "Tak - Polaccetylko z Wilna" - odpowiadaliśmy. Gdy tylko Ojciec Święty pozdrowił przybyłą wśród innych pielgrzymów "Wileńszczyzno... drogi kraj" zdobywając ogromne brawa wielotysięcznego tłumu zapenia-

Czy da się kiedykolwiek zapomnieć ten moment. Poczuliśmy się jeszcze bliżsi, jeszcze bardziej oczekiwani, otoczeni największą opieką...

jącego Aulę. A potem stał się cud, albowiem, jak powie towarzyszący zespołowi non stop ksiądz Zbigniew z Alviano, do ostatniej chwili nie było jasne, czy uda się być bliżutko Papieża.

Udało się. Pełniący tam dyżury księża zapraszają zespół na wzniesienie, na którym jest Ojciec Święty. Przed chwilą pobogostał parę małżeńskie oraz pielgrzymów-inwalidów. Teraz kolej na zespół. Przeciśkając się przez tłumy, mieliśmy wrażenie, że z koleżanką zostaniemy. "My też z Wilna, razem z zespołem, proszę przepuścić - szepczemy"...

Skutkuje. I już ten tak oczekiwany moment. Jesteśmy krok od Papieża, dla którego "Wileńszczyzna" śpiewa, którego zaprasza do Wilna, któremu wręcza dary... "Błogosławie..." - słowo to

wyniesiemy nie tylko z tej sali. Położymy je każdy do swego serca. Na ten pamiętny dzień, na wszystkie pozostałe.

I znów, już wspomnienia, z tego dnia. Plac św. Piotra, na który wychodzimy po kilku godzinach, zapelniony pielgrzymami z różnych stron świata. Nie spieszą rozchodzić, zresztą, jak i my. Sama pogoda zmusza do relaksu. Jest 1 grudnia, a termometry wskazują 19 stopni ciepła. "Wileńszczyzna" zostaje rozchwytywana. Proszona do zdjąć. Z kim to tylko zespołanki i zespołacy się nie fotografowali! Z Azjatami, Afrykańczykami itd.

Wieczorne Cassino

Żeby ten dzień dla nas został naprawdę historią - po południu wyruszyliśmy do Monte Cassino.

Miasto to kojarzy się wszystkim z piosenką "Czerwone maki na Monte Cassino". Po drodze "Wileńszczyzna" nuci właśnie tę pieśń. Cassino, do którego dotarliśmy pod wieczór, otulone już wieczornym całunem. Kręta górską drogą wywołuje niesamowite uczucie - z jednej strony zachwyty, kiedy to z coraz większych wyżyn widzimy dołu położone miasto, z drugiej zwykłego ludzkiego strachu - droga śliska i bardzo niebezpieczna. Ogromny klasztor Benedyktynów, już zamknięty do zwiedzania. Ale jest za to cmentarz, tak daleki, a tak bliski. Na nagrobkach znajdujemy nazwiska wileńskie...

W kościele bliskim, kościele polskim

Do Alviano docieramy późno

Osnuty wieczornym całunem cmentarz zmusza do większych jeszcze refleksji

Rzym. Piazza di Spagna

w noc, ażeby jutro co świt wyruszyć na zwiedzanie Rzymu - bo wieczorem "Wileńszczyzna" ma koncert w polskim kościele pod wezwaniem św. Stanisława B.M. w Rzymie.

Trzeba podziwiać zespół, gdy po zmachanym napiętym dniu zwiedzania - zaśpiewa w tej świątyni, nikt z obecnych nie odczuje ich przemęczenia. Joanna Bednarzak z Wrocławia, pracując w Rzymie już trzy lata. Stale przychodzi do tego polskiego kościoła. Dziś jest urzędzona widząc i słysząc polski zespół z Wilna. W mieście Ostrobramskiej nie była. Prosi się kłaniać. Jadwiga Chrzęszcz z Rzeszowskiego od 6 lat pracuje w stolicy Włoch. Rodzina w Polsce. Odwiedza ją regularnie. Ten występ tak bardzo przybliżył jej strony rodzinne, boć to przecież takie polskie. A była wilmianka Józefa Basłyk od czterech lat mieszkająca we Włoszech poczuła się znów w Wilnie, za co szczerze dziękuje.

Wikariusz parafii ks. Grzegorz Ryngwelski, pracujący w tej parafii od półtora roku w Wilnie nie był. Ale jego wujek mieszkał tu przed wojną. Więc się cieszy, że też zespół „tak rodzinny obejrzał”. Występ "Wileńszczyzny" bardzo się spodobał również ks. arcybiskupowi Szczepanowi Woślesomiu, ks. proboszczowi Marianowi Burniakowi, siostrzom serancom, które czczą "Wileńszczyznę" bardzo smacznym ciastem i herbatą. W kościele tym święcimy również nabyte różańce, które wzięliśmy najbliżej...

Helena Gładkowska
Fot. Jerzy Golnis

Wracając do tematu

Jasienica w Dziewieniszkach

11 listopada „Kurier Wileński” zamieścił artykuł Polskiej Agencji Prasowej zatytułowany „O Wilno walczył bronią, a Prawde – piórem”. Artykuł ów poświęcono 90. rocznicy urodzin pisarza historycznego i publicysty Pawła Jasienicy, ale – jak to bywa w publikacjach rocznicowych – oprócz słowa „Wilno” w tytule niewiele dowiemy się z niego o tamtym okresie życia pisarza, ani o jego pobycie w Dziewieniszkach...

Życie nie szczędziło Pawłowi Jasienicy, którego prawdziwe nazwisko Leon Lech Bejnar, prób. Urodził się w 1909 roku w Symbirsku w Rosji. Ten fakt opisał później w pamiętnikach, łącząc go ze zdarzeniem po wojnie już na śledztwie w gmachu Ministerstwa Bezpieczeństwa przy ulicy Koszykowej w Warszawie. Oddajmy głos pisarzowi: „Oficer tej wstawniej instytucji spisywał mi życiorys. Praca trwała przez sześć dni i była szczegółowa (...). Lecz zaczęło się od złowrogiego pytania o imię, nazwisko, datę i miejsce urodzenia. Gdy je wymieniałem, oficer spojrział na mnie wzrokiem człowieka skrzywdzonego moralnie. Bo i rzeczywiście! – taki toż, członek Armii Krajowej, czyli „zapłuty karzeł reakcji”, urodził się w tym samym mieście co i Lenin. W Symbirsku, który się od dawna już zwie Uljanowskiem”.

„Paweł Jasienica lata dorajzale młodości spędził na Białorusi i na Litwie, stąd wynosząc zainteresowanie do dziejopisarstwem. – Moja znajomość z antykiem zaczęła się zanim nakazał to program szkolony. Najpierw przeczytałem „Iliadę” w szacownym przekładzie eks-kwizytora Dmochowskiego, potem – mając lat trzynaście – „Quo vadis” – zwręczał się.

Lata gimnazjalne przyszyły spędził w Grodnie. Wspominał, iż

wykładowcą łaciny był Franciszek Dańko, później wraz z innymi profesorami rozstrzelany przez Niemców na grodzkich fortach. Ale zanim druga wojna światowa wciągnęła Europę w swe tryby, jesienią 1928 roku pojechał do Wilna, gdzie na Uniwersytecie Stefana Batorego studiował historię, a w wolnym czasie należał do Klubu Włóczęgów Wileńskich. Przyjaźnił się z Czesławem Miłoszem i Stefanem Jędrzejowskim. Przed wojną, w 1937 roku jesienią zaczął pracować w Rozgłośni Wileńskiej Polskiego Radia.

Badacze biografii Pawła Jasienicy napiszą później, że gdy po wojnie w prasie PRL-owskiemu rozpętało polemikę na temat sensu lub bezsensu wkładu Polaków w drugą wojnę światową, Jasienica przeciwnił się nihilistycznym twierdzeniom, że historia Polski rozpoczyna się od 1945 roku... Jasienica bronił Rzeczypospolitej szlacheckiej ukazującą mądrość jej władców, uprawiających politykę na miarę europejską.

Ale wróćmy do lat ostatniej wojny. Lata okupacji Jasienica spędził w Wilnie. Mieszkał przy ulicy Święciańskiej, niedaleko „pięknego Cmentarza Rossa, gdzie jesienią 1929 roku uniwersytet nasz uroczystość złożył zwłoki Joachima Lelewa, gdzie w roku 1862 pochowano Syrokomle”.

Podczas okupacji należał do konspiracji. W mieszkaniu przy ul. Święciańskiej pisywał artykuły i ulotki dla wydawcy Armii Krajowej. A stwierdzić należy, że wśród twórców prasy konspiracyjnej byli ludzie wykształceni, wielu to profesorowie lub wychowankowie USB.

Pierwszym piśmie konspiracyjnym, wychodzącym w Wilnie podczas okupacji niemieckiej, była gazetka „Dla Polaków”. Pierwszy nu-

mer ukazał się w listopadzie 1941 roku. Wydawała ją grupa ludzi skupiona wokół księdza Józefa Wojtkiewicza, wikarego w kościele podominikańskim św. Ducha. W skład redakcji wchodził: Leon Lech Bejnar ps. „Nowina” (późniejszy Paweł Jasienica), Joanna Piekarska, Czesław Zgorzelski i Stanisław Stoma.

O tym, jak żył Paweł Jasienica w latach okupacji, wiemy niewiele. Dlaczego? Wiele tłumaczy jego „Dziennik” wydany poza cenzurą.

„Posiadałem coś w rodzaju pamiętnika, napisanego na gorąco, że świeżej pamięci. Było tego dobrze z dziesięć grubych brulionów. Po wyjściu z więzienia w roku 1948 spaliłem je starannie i wymieszalem popiół. W porę to zrobiłem. Wkrótce potem ksiądz, który je przechowywał, niepoprawny głosiciel nonkonformistycznych kazań, został aresztowany, osądzony, poznaczony z wolności na parę lat. Szkoda relacji z końcowych dni dziejów Armii Krajowej na Wileńszczyźnie, z wydarzeń wojny domowej na Podlasiu w roku 1944 i 1945, z działań brygady „Łupaszki”.

A wspomiane w tytule Dziewieniszki? Ano właśnie. Nic o nich w nowym „Dzienniku” nie ma. Ale tamte czasy możemy zrekonstruować. W pełni lata 1944 roku oddziały AK szły walczyć o Wilno i wyzwolenie Wilna od Niemców. To właśnie w Dziewieniszkach podczas szczytowego nasilenia działalności oddziałów partyzanckich AK wydawały dwa pisma: „Z Pola Walki” i „Pobudka” – ostatnia pod redakcją Pawła Jasienicy.

Pierwszy numer „Pobudki” zachował się w Litewskim Centralnym Archiwum Państwowym. Biore go do rąk. Gazetka ukazała się 25 czerwca, miała objętość ośmiu stron. Wydawana była w drukarni

„Pobudki” w Dziewieniszkach, miejsce drukowania zachowywano w tajemnicy, dlatego w gazecie podano je jako „międzysce postoju”. Gazetka ta pod redakcją Pawła Jasienicy miała relacjonować przebieg walk o wyzwolenie miasta, uczyć żołnierzy prawideł honorowej wojny. W artykule zatytułowanym „Jak prawy żołnierz polski” niewątpliwie pisał Jasienica, zwracano się do czytelnika – żołnierza tymi słowami:

„Nasze polskie wyobrażenie żołnierza jest dawno ustalone. Polega ono na połączeniu najwyższego męstwa ze spełnieniem obowiązku chrześcijanina. Krótko mówiąc, jest to pojęcie rycerza (...). My, żołnierze Armii Krajowej, wychodząc w nierówny bój, przysięgaliśmy o ten honor walczyć. Na dotychczasowych dziejach oręza polskiego nie ma plam. Nigdy, przynigdy o wojsku polskim nie śpiewano, że „wioski podpała” (...).

Niech nikt nie myśli, że jedynie odwaga powinna żołnierza cechować. Przecież nikt pozostający przy zdrowych zmysłach nie odmówi odwagi Niemcom. A jednak okryli się hanbą, bo postępowali nieudługo z dziećmi, ze starcami. Rozmaito typy, grasujące po naszych wioskach też czasami wykazują odwagę, a pomimo to nazywa się ich szluznie bandytami”.

Paweł Jasienica był świadkiem triumfu wyzwolenia Wilna, a potem podstępnego rozbrojenia przez Sowietów oddziałów polskich. Ranny, po wojnie więziony, przez całe życie w PRL był „na cenzurowanym”. Napisał doskonałe książki z dziejów kraju: „Polska Piastów”, „Polska Jagiellonów”, „Rzeczpospolita Obojga Narodów”, szczególnie badając

Paweł Jasienica Fot. archiwum

rolę władców w losach kraju. W latach 60. tak oto napisał o najnowszej naszej powojennej socjalistycznej wspólnej historii, snując smutną, ale i jakże prawdziwą refleksję:

„Dwubarwny sztandar polski zniknął z Troki i z Wilna, lecz i trójkolorowy nie zwisa tam na żadnej wieży. Nie mogę się również dopatrzyć jego podobizny w najświeższym wydaniu amerykańskiego „The World Almanac...”. Zdaże się, że że właśnie okoliczności nie przewidywali ci Litwini, którym niechęć do Polski przesłoniła świat. Wizerunek pięknej Pogoni Litewskiej najłatwiej mi dziś znaleźć w moich własnych książkach, w „Polsce Jagiellonów”, w „Rzeczpospolitej Obojga Narodów”, gdzie ów herb znalazł się zgodnie z wolą autora i wskutek jego starń. Od dwóch lat figuruje na wydawniczym indeksie, niczego mi się nie drukuje, ale sto kilkadziesiąt egzemplarzy zdążyło pójść między ludzi, czego już nikt nie cofnie. Niech przypominają”.

Józef Szostakowski

Ukazała się „Lietuvos istorija” 1 t. – najświeższa praca laureata Nagrody Narodowej, prof. Edvardasa Gudavičiusa, ochrzczonej przez litewskich historyków mianem „detektywu”

“Krzysztof Kolumb” litewskich dziejów

„To Alfredas Bumblauskas tak o mnie, po ukazaniu się tej książki, powiedział, to już uciek. Mówię mu (oraz innym naszym historykom): dajcie mi pierwiej umrzeć, a już wtedy nazywajcie mnie jak chcecie. On, oczywiście z tym Kolumbem pozartował, ale reszta wzięła to jakby na serio. Ktoś jeszcze powiedział o tej mojej pracy, że to „detektyw”. Owszem, lubię kryminały, ale – w kinie, w telewizji, z przyjemnością je czasem wieczorami oglądam, zwłaszcza kiedy z zasypianiem mam kłopoty. Ale wracając do tematu mojej „Historii Litwy”: Co tu się dzieje? Ano, nie szczególnego. Po prostu – obalam mity, stereotypy” (Z wypowiedzi autora „Lietuvos istorija” t. 1).

... Miała w swoim czasie Litwa szczęście do tak pięknej i wznuszącej w swojej bezpośredniości postaci, jaką jest profesor Edvardas Gudavičius, który to historykiem został niejako z przypadku. Ten rozdział w swoim życiu określa dziś jako „kryminał z wyborem zakończeniem”. Po ukończeniu studiów na wileńskiej Politechnice, miał zostać fizykiem, inżynierem.

Dziś sam sobie nie bardzo potrafi odpowiedzieć na pytanie, jak

to się stało, że wtedy, w czasach stalinowskich, arcynieprzyjznych dla ucieżwie interpretowanej historii, przyszło mu nagle do głowy – zostać dziejopisem. „Gdzieś, w czymś wypatrzyłem jednak jakąś furkę dla Historii, coś mi podszepnęło, że są tu jednak jakieś możliwości”. Uparł się, postanowił, że napisze pracę naukową. Los do niego jeszcze bardziej się uśmiechnął, kiedy na tej swojej naukowej drodze spotkał profesora Lazutkę. „Ustaliśmy, że będzie to temat Wielkiego Księstwa Litewskiego. To on, Lazutka, zrobił ze mnie historyka. Drugim moim dobrym duchem w tej materii był profesor Vaikėvičius. To oni wrzucili mnie na szerokie wody naszych narodowych dziejów, poczułem się wtedy rzeczywiście tym, no... „Kolumbem...”

Historyk dawnych czasów, historyk nowych czasów... Każda z tych dziedzin, jak mówi autor „Historii Litwy” t. 1, ma swoją specyfikę. Przykładowo – dzieje średniowiecza, mediawistyka. Źródła wskazują na to, co historyka interesuje. Król się ożenił – ważne wydarzenie, czy nie tak? No a dalej – co? A czy ten król się cieszył, że jego syn się ożenił? A czy on my-

ślał o przegranej (wygranej) bitwie? O tym wszystkim mediawisci tworzą swoje własne wersje. A dlaczego te wersje są takie, a nie inne? Otóż w tym wszystkim tkwi tak zwany element detektywistyczny...

Szkoła historyków litewskich jest bardzo młoda. Autor „Historii Litwy” (m.in. ukazała się ona akurat na jubileusz jego 70-lecia) uważa, że można i należy polemizować ze szkołami historyków w międzywojennym (nie tylko w kontekście polsko-litewskim). W czasach współczesnych (lata 70-80) zdobyty się na poglądy tolerancyjne wobec swoich oponentów. Jest z tym, co prawda, bardzo różnie, bo wciąż, jak mówi pan profesor, nie możemy wyzbyc się zakorzenionych niebezpiecznych stereotypów.

Obalając stereotypy – to czyn nader śmiały. Cytowany wyżej prof. Bumblauskas w odniesieniu do autora „Historii Litwy” t. 1. stwierdza, że „skończyła się epoka Šapoki i rozpoczyna się epoka Gudavičiusa”... Sam prof. Edvardas Gudavičius mówi, że po prostu – litewscy dziejopisarze (w czasie przeszłym) fascynowali się „przesad-

nym upiększaniem własnej historii oraz samych siebie”. Autor „Historii Litwy” ich intencje doskonale rozumie, ich ludzie żyli i tworzyli w całkiem innych czasach. Na przykład – Daukantas, który pisał „dla pokrzepienia serc”, trudno by było od niego wymagać, żeby był twórcą historii naukowej...

Litwę zeuropeizowaną prof. Edvardas Gudavičius dostrzega już w czasach reformacji. („Litewskie gotyk – to reformacja, Litwa szła krok w krok z reformacją Europy”).

Dzieje współczesne? Wszystkie się w nich – mówi profesor – przemieszało. Było–mnieło, ale wciąż coś nowego rodzi się, bądź wybucha... Litwa w międzywojniu – to opcja romantyczna. Nieco później – przysyły inne czasy, przyniosły one Ruch Oporu. Mnóstwo krwi wtedy się przelało – i co świat na to? A jeszcze później, w czasach nam bliskich – walka o niepodległość Litwy. Do ostatniego Litwina. Dzisiaj – do ostatniego Czechenca...

„Nacjonalizm, szowinizm... Czas nauczyć się różnicować tego rodzaju zjawiska. Nacjonalizm – to obrona. Szowinizm – agresja. Problem Kosowa rozwią-

zał się tylko kosztem krwi. Tybet, Chiny... Tych zmian, problemów wcześniej nie było. Co nas boli? Na jaką jubileusz świat cierpi? Kto mu wystawi trafną diagnozę? I kto – znajdzie właściwe leki? Zbliża się zmienny w dziejach całej kuli ziemskiej rok 2000. Jak, z czym do niego wejdziemy? Jakie wniesiemy nowe wartości? Czy ja jako historyk mam na ten temat jakieś przeczucie? Mam. Pierwsze lata nowego tysiąclecia będą epoką komputerów. Co będzie dalej? Tego, mówiąc szczerze, boję się przewidywać...”

...Listopad 1999. Na wileńskim cmentarzu Rossa pracuje młody człowiek. Stróż nocy. Cicho, żeby nie spłoszyć niepożądanych gości, przemierza ścieżki, sprawdza nagrobki. W tych nocnych wędrowkach towarzyszy mu jego wiemy czworonogi przyjaciel. Kot, bo na psa jeszcze go nie stać. Ale się go dorobi. Ma te nadzieje. Tak jak dorobił się pracy. Po wyższych studiach. Historyk. Stróżowanie na cmentarzu oferowała mu wileńska Gliada Pracy...

To – również romantyczny fragment naszej dzisiejszej historii...

Alwidia Rolska

Karty UNICEF'u

Można je kupić w księgarniach, na poczcie. Są wydrukowane na ładnym papierze, przedstawiają jakieś dzieła sztuki i są tanie. To najważniejsze. Skąd się wzięły, gdzie i kiedy zrodziła się idea wydawania kart UNICEF, które odnośnie potrojny sukces: dają dochód potrzebny na zasilenie Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci, upowszechniają wartości kulturalne i krzewią dobre obyczaje.

UNICEF powstał w 1946 r. z inicjatywy Polaka, świętego humanisty dr Ludwika Rajchmana. Jest instytucją apolityczną i niereligijną. Honorowym ambasadorem jej jest obecnie brytyjski aktor, działacz społeczny, publicysta Peter Ustinov.

Dzięki kartom UNICEF'u idea Funduszu dociera wszędzie, pod wszystkie współrzędne geograficzne - z okazji Bożego Narodzenia, Nowego Roku, osiągnięć osobistych, ślubów, urodzin, imienin. Karty zbliżają ludzi, którzy zyczą sobie pomyślności, zbliżają narody, kultury, odmienne cywilizacje, otwierają je ku uczuciom serdecznym, ku wizerunkom dzieci, miłości, macierzyństwa, radości, zabawy, pokoju. Reprezentują wysoki poziom artystyczny. Niewiele jest obyczajów równie demokratycznych tak dostępnych dla wszystkich jak ten. Posyłając życzenia bliskim, kupując karty UNICEF'u - możemy zrobić coś dobrego dla dzieci świata.

Autorką pierwszej karty była czeska dziewczynka Dzidka Samkova. Nie miała papieru, więc narysowała swój rysunek na szkle. Potem malowali karty znakomici malarze Raoul Dufy, Matisse, Chagall, Miro, Tamayo, Picasso, Dali, Klee, Kokoschka, Magritte i in.

Kupując dziesięć kart UNICEF dajesz dawkę witamin A i D wystarczającą na rok dla ubogiej matki i jej dziecka. Kupując jedną - nabywasz szczeniaka, która być może uratuje komuś życie...

Na naszej karcie - rysunek Lou Nüssli - Weiss z Szwajcarii przedstawiający sprzedawcę choinek... Wesołych Świąt!

Problemy

„Babka” do bani

W dawnych wileńskich garmazniach kupowaliśmy wspaniałe „babki” kartoflane, które podsmażone na maśle, podane ze śmietaną - były wspaniałym daniem. Dziś niektóre supersamy próbują robić to samo, tylko ich „babki” są nie dopieczone, kleiste i nie można ich smażyć, bo się rozpylają.

Pustki w sklepach

Zbliżają się święta, a w sklepach nie widać nabywców. Szczególnie w tych ekskluzywnych. Nawet księgarnie uzalają się na brak klientów. Jak oszczędzać - o oszczędzać! Tylko skąd się wezmą w tej sytuacji pieniądze w skarbie państwa?

Coraz trudniej zrozumieć dziennikarzy

Chyba dzieje się tak dlatego, że wszyscy boją się udzielać im informacji. Czasem informacja radiowa przypomina takie qui pro quo. Pewna dziennikarka w radiu skarzyła się, że sklepy pełne są towarów z importu, a te są drogie (czyżby?). Jednak na zakończenie audycji dowiedzieliśmy się nagle, że bardzo trudno eksportować naszą rodzimą produkcję, bo jest... droższa od wytwarzanej za granicą. I o co tu chodzi?

Durnia i w kościele biją

Wpuszczamy bardzo chętnie obokrajowców na swoje podwórko: sprzedajemy im przedsiębiorstwa za tanioczek, nawet do nich dopłacamy, a potem dziwny się, że nas nabierają. No, jeżeli sami się napraszą, żeby nas oszukano, to do kogo możemy mieć pretensje? „Mażętkę naftą” ma monopol, „Telekomas” ma monopol... Przecież logicznie, że chcą mieć takie zyski, jak w Europie. To, że obywatele Litwy żyją jeszcze nie na poziomie europejskim - mało ich obchodzi, a rodzimi sprzedawcy nie zastrzegli w kontraktach odpowiednich warunków.

Coś dla Tele-3

Proszę powiedzieć spikerom Tele-3, że słynne francuskie wino „Beaujolais” wymawia się nie bużole, ale bożole.

(Z listów i rozmów telefonicznych z czytelnikami)

Moda

Cała w złocie

Dokoła jest szaro, ciemno, nieprzytulnie. Może by tak rozjaśnić, rozświetlić trochę naszą rzeczywistość? Taka cała złota pani z pewnością wniesie na salę balową ożywienie, radość i na pewno skupi na sobie uwagę obecnych.

Uwaga! Kreacja dla odważnych pań, które lubią prowokować.

Sto lat temu...

... 17 grudnia 1899 r. urodziła się w Druskiennikach słynna litewska muzykolog, folklorystka i siostra znakomitego M.K. Čiurlionisa, prof. Jadvyga Čiurlionytė.

Uczyła się w Kownie, w Wilnie. W 1915 r. zorganizowała w tym ostatnim mieście pierwszy koncert litewskich pieśni ludowych. Następnie wstąpiła do szkoły muzycznej przy Moskiewskim Towarzystwie Filharmoników. Studiowała fortepian, teorię i historię muzyki. W 1920 r. kontynuowała studia w Lipsku, a potem w Berlinie. W 1925 r. wróciła na Litwę, gdzie oddała się działalności pedagogicznej, najpierw w Kłajpedzie, potem w Kownie, a następnie w Mariampolu. W jakimś czasie potem związała się z Litewskim Archiwum Folkloru, które w 1941 r. włączono do Instytutu Historii AN Litwy.

Od 1945 r. Jadvyga Čiurlionytė wykłada w dopiero co otwartym po wojnie Wileńskim Konserwatorium. Tu też zakłada gabinet muzyki ludowej, organizuje niezliczone ekspedycje folklorystyczne, podczas których zbiera w różnych regionach Litwy pieśni ludowe.

Jest autorką licznych prac

naukowych z dziedziny muzyki: „Litewskie melodie ludowe”, „Podręcznik folkloru”, „Klasyfikacja melodii ludowych”, litewskiego zbioru „Młody pianista”, zbioru „Litewskie pieśni ludowe dla dzieci”, „Litewska twórczość pieśniarska” i wiele, wiele innych. Napisała też i wydała drukami piękną książkę o swym słynnym bracie - M.K. Čiurlionisie, w której przejawia nie tylko doskonałą pamięć i spóstrzegawczość, ale też talent pisarski.

Wkładu J. Čiurlionytė w litewską naukę nie da się przecenić.

Na świąteczny stół

Wszystko o karpia

Na polskim stole przede wszystkim powinien znaleźć się karp, więc dziś - wszystko o karpia.

Polskie tradycje hodowli karpia sięgają XIII w. W Polsce też wyhodowano jedną z najszlachetniejszych jego odmian - karpia królewskiego. Karpia można przyrządzać na różne sposoby.

KARP PO STAROPOLSKU

Krajamy karpia na dzwonka i gotujemy na małym ogniu w wywarze jarzyn, do którego dodajemy kawalczek skórki cytrynowej, kieliszek białego wytrawnego wina, sok z 1/2 cytryny, po 6 ziarenek czarnego pieprzu i ziela angielskiego, 1 łyżkę szałwii, 1 łyżeczkę sproszkowanego imbiru. Wywar, którego powinno być nie więcej niż 3/4 litra, solimy do smaku.

Ugotowanego ryba wkładamy ostrożnie na ogrzany półmisek i trzymamy w ciepłej. Wywar przelewamy przez sito, dodajemy szklanek ciemnego piwa, łyżkę cukru, łyżkę powidel śliwkowych, 50 g utartego suchego pieńnika, 50 g oparzonego, obranych i niebyt drobno posiekanych migdałów, 50 g oparzonego rodzynków i wreszcie łyżkę masła. Sos gotujemy na małym ogniu 10 minut i gorącym polewamy rybę na półmisku.

KARP SMAŻONY Z ORZECHAMI

Oczyszczonego karpia dzielimy na dzwonka, które solimy, skrapiamy sokiem cytrynowym i leciutko oprószyć pieprzem. Po 15 minutach porcję ryby otaczamy w mące i natychmiast smażymy na maśle. Masła nie zabijamy, ogień zaś powinien być umiarkowany, by karp lagodnie się smażył.

Smażonego karpia przekładamy na ogrzany półmisek i wsuwamy, by nie ostygł, do ciepłego piekarnika. Do patelni, na tłuszcz pozostały ze smażenia karpia, wlewamy 1 kieliszek czerwonego, wytrawnego wina i drewnianą łyżką odcedzamy od dna patelni smakowity osad powstały w czasie smażenia karpia. Sos powinien zaledwie mrugać i to nie dłużej niż 2-3 minuty.

Karpia posypujemy na półmisku dość słabo drobno posiekanymi orzechami, podlewamy sosem, którego będzie mało, ale który będzie za to bardzo aromatyczny.

KARP W GALARECIE

1 karp (dwukilogramowy), 6 szklanek wody, 1 pęczek włoszczyzny (bez kapusty), cebula, 1 listek laurowy, 6 ziarenek czarnego pieprzu, 2 ziarenka ziela angielskiego, 1 łyżka vegety, 15 g żelatyny, 3 łyżki zimnej wody, 1/2 szklanki ugotowanego zielonego groszku, 1 mała cytryna, świeżo zmielony pieprz.

Rybę sprawić, opłukać, odkroić głowę i pletwy, usunąć oczy i skrzela, ponownie opłukać. Rybę pokroić w dzwonka szerokości ok. 2,5 cm, każde przekroić na pół wzdłuż kręgosłupa i pół-dzwonka odłożyć. Włoszczyznę obrać i umyć. Marchew, pietruszkę i cebulę pokroić wzdłuż na ćwiartki. Do garnka wlać wodę, włożyć włoszczyznę, pletwy i głowę ryby. Dodać listek laurowy, pieprz, ziele angielskie i vegetę. Doprowadzić do wrzenia, odszumować i na wolnym ogniu gotować pod przykryciem, aż warzywa będą miękkie. Gorący wywar przecedzić do szerokiego rondla i włożyć pokrojoną rybę. Gotować na wolnym ogniu ok. 20 min., następnie łyżką cedzakową wyjąć na talerz. Do wywaru dodać żelatynę namoczoną w 3 łyżkach wody i dokładnie wymieszać. Ugotowaną marchew opłukać, pokroić na cienkimi paseczki. Gdy półdzwonka lekko ostygła, zdjąć z nich skórkę i usunąć ości. Wywar sklarować białkiem, przecedzić, doprawić do smaku solą oraz pieprzem, odstawić do ostygnięcia.

Na głębokim półmisku ułożyć półdzwonka ryby, wokół rozłożyć pasemka marchwi i między porcjami kilka ziarenek zielonego groszku. Wytrąć ceburę, pokroić na cienkie półplasterki, po jednym rozłożyć na każdym kawałku ryby i całość ostygnięte zalać sklarowanym wywarem. Gdy ryba w galarecie ostygnie, wstawić do lodówki.

Stronę przygotowała
Barbara Znajdziłowska

Bohdanów (Białoruś) leży 80 km od Wilna. Tu się urodził wybitny polski malarz i scenograf, przez blisko 30 lat związany z Wilnem...

1. W gnieździe rodowym Ferdynanda Ruszczyca

Ferdynand Ruszczyca

1898 rok... Uśmiechnięło się szczęście, ziszczyły się marzenia... Jego pierwszą kształcąca podróż zagraniczną: Niemcy, Francja, Szwajcaria, Włochy... W drodze powrotnej - przez Monachium, Wiedeń i Dreźnie - Ferdynand Ruszczyca podsumuje tę podróż w kilku zdaniach stanowiących credo młodego artysty: *Widzimy i podziwiamy piękność innych krajów, składamy jej hold... a jednak kochamy tylko swój, czujemy, że on do nas należy a my do niego.*

Wracał do swego ukochanego Bohdanowa.

W życiu Ferdynanda Ruszczyca rozpoczął się teraz okres intensywnej pracy twórczej. To właśnie w rodzinnym Bohdanowie powstają dzieła, które przyniosą mu sławę i zainteresowanie odbiorców. Podziw i uznanie wzbudza one niebawem u jego kolegów i wykładowców w Petersburgu, do kąd powiezie je na wystawę. Obrazy Ruszczyca zwrócą uwagę oryginalnością ujęcia, dynamiką treści i nasyconym kolorytem.

Większość obrazów Ferdynanda Ruszczyca to - motywy odkryte w bohdanowskim pejzażu: "Ziemia", "Ruczaj leśny", "Młyn", "Ostatni śnieg", "Anioł Pański", "Bajka zimowa", "Pustka", "Jablono" i in.

16 września zanotuje w swoich notatkach: *Zarysowałem węglem "Ziemie". Korzystając ze słicznej pogody idziemy z Mamą i Papem na pole, gdzie wykopują kartofle. Pajęczyna. Ciępy i jasny dzień bez wiatru. Żółte liście*

drzew płoną na błękitnie nieba. I w dniu następnym: Zaczęłam malować "Ziemie".

...Mama i Papa... Papa - Edward Ruszczyca, Polak, mama - Alwina z Munchów, Dunka...

Bohdanów - od Bohdana Sapiehy

W dawnych czasach majątność Bohdanów wchodziła w skład dworu książąt Holszańskich. Później stała się ona dziedzictwem Sapiehów. W 1599 roku Bohdan Sapieha, kasztelan smoleński i brzeski, wojewoda miński, z ogólnego obszaru wydzielił część ziemi, którą od swego imienia nazwał właśnie Bohdanowem. Z biegiem lat obszar ten został znacznie powiększony. W 1650 roku ogólna powierzchnia Bohdanowa, razem z folwarkami i młynami wynosiła 360 wiók (około 6 tys. 520 ha).

Dwór modrzewiowy wybudował Pac...

Syn Bohdana Sapiehy, Paweł zapisał dwór swej żonie, Elżbiecie, która podzieliła go między dwie córki. Później, drogą koligacji, Bohdanów został własnością Piotra Michała Paca, chorego brasławskiego. Piotr Michał Pac zmarł w 1696 roku. Jako bezpotomny, przekazał Bohdanów w dziedzictwie swemu siostrzeńcowi Michałowi Danilewiczowi, podkomorzemu oszmiańskiemu, staroście plotelskiemu. Akt tej darowizny figurował w oficjalnie sporządzonym testamentie, który Pac spisał w 1693 roku. W związku z tym powstało wielkie zamieszanie, wybuchły ostre konflikty. Bowiem żyła wtedy jeszcze żona Piotra Michała Paca, wdowa po nim, która wyszła za mąż za jednego z właścicieli sąsiednich dworów, Kaczanowskiego. Sprawa powędrowała do sądu, usiłowano dowiedzieć, że testament Paca został sfalszowany. Sądowi z rozstrzygnięciem tego dylematu raczej wcale się nie spieszyło, bo - w sprawie ciągnęła się w nieskończoność, aż w końcu Pacowa i jej nowy mąż poezgnali się z tym światem, nie doczekawszy się jej rozwiązania.

W 1742 roku syn Michała Da-

nilewicz, Franciszek sprzedał Bohdanów z folwarkami Tomaszowi Lachowickiemu - Czechowiczowi. Po śmierci Tomasza Czechowicza Bohdanów z folwarkami odziedziczył jeden z jego synów, Wiktor Czechowicz, sędzia ziemski i podstoli oszmiański. Spadkobiercami Wiktora byli jego dwaj synowie: Franciszek i Kazimierz. Franciszek dostał Hołoblewyszczynę, natomiast Kazimierz - Bohdanów.

Majątek kupił Ferdynand Ruszczyca, dziad Ferdynanda

Kazimierz Czechowicz, marszałek powiatu oszmiańskiego, zapisał się w pamięci potomnych jako wielki oryginał. Zwłaszcza w niezwykłej aktywnej działalności na rzecz swego Bohdanowa. Według Czesława Jankowskiego, założył więc on tu najpierw jakiś "sad niebywały", hodowlę bobrów w specjalnie na ten cel wykopanym stawie, "kafenhaus" z różnymi niespodziankami, w pobliżu starego dworu wznosił "sumptem wielkim" "skarbiec" z lochem, którego zresztą nie wykończył.

Ten staw zachował się po dziś dzień, a potomkowie tamtych bobrów doskonale się czują w dzisiejszym Bohdanowie Anno Domini 1999, nie bacząc na generalne zmiany i przemiany, jakie tu wniosła nowa rzeczywistość.

Ponadto, Kazimierz Czechowicz, zwyżajem miejskim ponadawał też nazwy ulicom wjejskim Bohdanowa. Podobno żył on na wielce szeroką stopę, co też w konsekwencji odpowiednio się odbiło na stanie majątności.

Po śmierci Kazimierza Czechowicza jego żony, w 1836 roku okrojony ostatek nabył z licytacji Ferdynand Ruszczyca, adwokat, rejent ziemi kobrzyńskiej. Zonaty był z Anną z Czechowiczów.

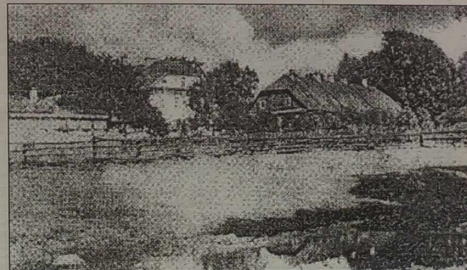
Ten Ferdynand Ruszczyca i jego żona Anna - to już są właśnie dziad i babka Ferdynanda Ruszczyca, "naszego wilnianina", malarza i scenografa.

Po śmierci Ferdynanda Ruszczyca (dziadka Ferdynanda-malarza), Bohdanów odziedziczył jego syn, Edward. Edward Ruszczyca był żonaty z Dunką Alwiną z Munchów.

Ten Edward Ruszczyca i jego żona Alwina - to są rodzice Ferdynanda Ruszczyca-malarza.

Po Edwardzie Ruszczycu właścicielem Bohdanowa zostanie "nasz Ruszczyca" - Ferdynand. Po jego śmierci Bohdanowem będą (do 1939 roku) zarządzali jego dwaj synowie - Edward i Oskar Ruszczycowie.

Jak widzimy, imiona Ferdynand i Edward często się powtarzają w rodzinie Ruszczyców. Później wnuk Ferdynanda Ruszczyca-malarza zostanie nazwany również Ferdynandem (jest on obecnie dyrektorem Muzeum Narodowego w Warszawie).

Dwór w Bohdanowie przed wrześniem 1939 r. (Fot. Jan Bułhak)

"Nasz" Ferdynand Ruszczyca urodził się w Bohdanowie w 1870 roku. Jego żoną była Regina z Rucków.

Bohdanów w czasach artysty i dziś...

8 sierpnia 1898 roku, w czasie pobytu w Szwajcarii, Ferdynand Ruszczyca pisał: (...) *To dziwne, że kiedy bywam w muzeach, zaraz mi się chce samemu zbierać, być czynnym. Chciałbym w naszym Bohdanowie założyć chociażby mikroskopijne archiwum rodzinne.*

Mnóstwo pamiętek rodzinnych było w Bohdanowie - do połowy września 1939 roku, w którym to roku zostały one zrabowane, bądź w przelomie 1939-1940 wywiezione w kierunku wschodnim.

Po prawej, południowej stronie modrzewiowego budynku, tuż w jego pobliżu, stał dawny "skarbiec", wybudowany w końcu XVIII w. przez Kazimierza Czecho-

wicza. Był to budynek murowany, założony na planie kwadratu, głęboko podpiwiczony, z portykami o dwóch masywnych kolumnach od strony podjazdu i wydatnym ryzalitem od strony południowej. W odróżnieniu od modrzewiowego dworu, nazwano ten budynek "murem". (Motyw tego "muru" występuje w znanym obrazie Ruszczyca "Pustka", będącym własnością Litewskiego Muzeum Sztuk Pięknych, gdzie m.in. figuruje on pod młyną nazwą "Jesieni" (lit. "Ruduo"). W tym to bohdanowskim "murze" Ferdynand Ruszczyca urządził swoją pracownię, a w latach 1934-1936, kiedy wrócił tu z

Wilna złożony ciężką chorobą, również została przeniesiona z modrzewiowego dworu do "skarbia" bogata biblioteka (liczyła około 5 tysięcy tomów).

Z tych zabudowań nie pozostało dziś nawet śladu. Oprócz ruin. Tu i ówdzie można je jeszcze dostrzec...

Zachowało się natomiast jedno z dawnych zabudowań gospodarczych. I - bohdanowski wszak, mimo iż ogołocony z drzew - pejzaż... Zimowy - w roku 1999...

...5 października 1898 roku. Wieczorem tego dnia pisał Ferdynand Ruszczyca: *Spałem długo. Wstaje - naokoło wszystko białe, jak na Boże Narodzenie. Czuję się jak po kryzysie. Ta jedna noc, jak granica jesieni i zimy - wydaje mi się też jakimś przelotem. W dzień domaluję obraz ["Ziemie"]. Wieczorem węglem zacznę ["Ruczaj leśny"].*

(Cdn)

Alwida Antonina Bajor

Bohdanów, dworskie ruiny (grudzień 1999)

Bohdanów, jedno z dawnych zabudowań gospodarczych

Fot. Jan Jankowski

Spacerkiem po Wilnie

I mostki ponad Wilenką z balustradami w trytony... - to Konstanty Ildelfons Galczyński, mieszkaniec Zarzecza w czasach przedwojennych. Mostki nad Wilenką - dwa, tzw. bernardyński i zarzecczy - zostały niedawno odnowione. Na cel ten miasto przeznaczyło 120 tys. litów. Sprawy mostków zajęła się Dyrekcja Restauracji Starówki. Co najważniejsze, odrestaurowano zabytkowe balustrady, uzupełniono w nich znaczne ubytki. I zrobiono to... dzięki starym fotografiom, na których trytony i inne fragmenty dekoracyjne zarzecczańskich mostków widoczne były doskonale. Ponadto, podobnie jak wiele innych historycznych obiektów naszego miasta, mostki otrzymały specjalne oświetlenie, zostały starannie odmalowane. Fot. Bronisława Kondratowicz

"Kwiaty Polskie - 2000"

Na prośbę Jana Mincewicza powtarzamy informację, że zebranie w sprawie festiwalu "Kwiaty Polskie" w roku 2000 odbędzie się w niedzielę, 19 grudnia o godz. 12.30, w lokalu Wileńskiej Szkoły Średniej nr 5 na Antokolu (pokój 49).

Zostaną rozpatrzone kwestie repertuarowe oraz organizacyjne. W związku z brakiem sponsorów, jak też uwzględniając fakt, że samorząd rejonu wileńskiego żadnemu z zespołów swego rejonu nie zwrócił kosztów dojazdu na imprezę, rozważy się kwestie

ograniczenia ilości uczestników, zwłaszcza zespołów słabiej przygotowanych. Ustali się też terminy ewentualnych eliminacji.

Jan Mincewicz zaprasza kierowników zespołów oraz osoby zainteresowane ze wszystkich rejonów i Wilna. Kierownicy zespołów proszeni są o propozycje repertuarowe oraz dane na temat liczebności zespołów, jak też własnego repertuaru. Omówi się również sprawy związane z przygotowaniem X jubileuszowego Święta Pieśni i Poezji Religijnej "Ciebie, Boże, wysławiamy".

PROPOZYCJE

Wystawy, koncerty, teatry

W Instytucie Polskim w Wilnie (Švitrigailos 6/15)

Czynna jest wystawa rysunków satyrycznych Zbigniewa Jujki z Gdańska. Podczas wernisażu autor powiedział m. in., że jest bardzo ucieszony i zadowolony z możliwości, dzięki Instytutowi Polskiemu, zaprezentowania swych prac w Wilnie. Dodał także, że to jest jego pasją życiową, której poświęcił prawie 50 lat i tego zawodu nigdy by nie zmienił. Rysunek satyryczny określił jako drażnienie skały kroplą wody i próbą naprawienia świata, ludzi. Przytoczył przykład: w czasie strajków sierpniowych w 1989 roku w Gdańsku pewien robotnik podszedł do plastyka i powiedział: "Gdyby nie tacy, jak Pan, może by nas tu nie było". Artysta mówi, że to zdanie przyniosło mu wiele satysfakcji.

Rysunek satyryczny w swej historii przeszedł metamorfozę: od ilustracji gazetowej do sal wielkich muzeów. Wystarczy przypomnieć, że w Warszawie utworzono Muzeum Karykatury. Jaką rolę spełnia obecnie rysunek satyryczny, w pełni odpowiada

ekspozycja czynna w Instytucie Polskim w Wilnie. Warto nadmienić, że prace zostały wybrane z kilkunastu tysięcy rysunków Zbigniewa Jujki.

Muzeum Narodowe (Arsenalo 1)

Obejrzeć można bardzo ciekawe okazy litewskiej ludowej rzeźby sakralnej. Są to przede wszystkim rzeźby w drewnie z kapliczek przydrożnych. Pięknie prezentują się także kute zwieńczenia kapliczek. W ekspozycji znalazły się też zabytkowe kolorowe drzeworyty oraz fotografie ukazujące mistrzów ludowych przy pracy.

Wileńska Galeria Obrazów (ul. Didžioji 4)

Wystawiono malarstwo Kanuto Rusieckiego i Wałentego Wańkowicza.

Galeria "Vartai" (Vilniaus 39) Tradycyjnie, bo oto już po raz dziesiąty, zorganizowano wystawę miniatur z okazji Bożego Narodzenia.

Galeria "Kairė - Dešinė" (Latako 3)

Wystawa grafiki sakralnej.

Filharmonia Narodowa (Aušros Vartų 5)

Dziś, o godz. 19.00 - koncert z okazji 80 rocznicy urodzin kompozytora Edwardasa Balsysa. Udział wezmą soliści - wokaliści, instrumentalni, uczniowie klaspedagogicznego gimnazjum sztuki im. kompozytora.

Teatr Dzikawok (al. Laisvės 60)

Propozycja dla najmłodszych - 18 grudnia, o godz. 12.00 - spektakl muzyczny "Kot w butach".

Mala Sala Teatru Narodowego (al. Gedimino 4)

20 grudnia, o godz. 18.00 - premiera "Romasi i Arūnas" w reż. Rokasa Ramanauskasa.

UWAGA, KONKURS

Odpowiedz na pytanie, co oznaczają po angielsku słowa STROKES TEMPLE i otrzymasz zaproszenie na festiwal. Dzwon do nas dziś od godz. 10.00 do 11.00 pod numerem telefonu 42 90 81.

Nowy ciasny świat

Z raportu demograficznego ONZ wynika, że bardzo możliwe, iż obecna ludność globu jest najmłodsza w historii świata: liczba młodych w kategorii 15 - 24 lata jest bezprecedensowa - ponad miliard.

W większości państw, szczególnie rozwiniętych, ponad 50 proc. populacji liczy poniżej 15 lat. Jednakże, zdaniem ekspertów ONZ, świat stanie się starszy, nie młodszy. A to dlatego, że będziemy świadkami jeszcze jednego procesu: zmniejszyć się tempo przyrostu naturalnego. Oczekuje się, że w roku 2045 na świecie rodzić się będzie rocznie nie więcej niż 30 mln ludzi. Dla porównania, obecnie co roku przychodzi na świat 78 mln owych watełki kuli ziemskiej. Badania potwierdzają zresztą to, co od dawna wiadomo: podczas gdy w krajach Trzeciego Świata wzrasta liczba urodzeń, w krajach rozwiniętych spada ona w gwałtownym tempie.

Według raportu UNESCO, ponad 80 proc. ludności Europy, Stanów Zjednoczonych, Japonii, Australii, państw Południowej Ameryki i ponad 50 proc. ludności Afryki i Azji mieszkać będzie w 2025 roku w miastach. W XXI wieku największymi i najludniejszymi miastami na świecie, liczącymi ponad 20 mln mieszkańców, będą: Tokio, Bombaj, Lagos, Szanghaj, Dżakarta, Sao Paulo i Karaczi.

Naukowcy są przekonani, że spadek tempa przyrostu naturalnego związany będzie głównie z tym, że również państwa stosunkowo zaoferne i prymitywne poddane zostaną intensywnemu procesowi rozwoju kulturo-technologicznego. Dzisiaj okazuje się, że już 60 proc. mieszkańców kuli ziemskiej w większym lub mniejszym stopniu planuje przyrost naturalny rodziny. Nie ulega wątpliwości, że zdecydowana większość "nie chcianych" lub

nie zaplanowanych porodów ma miejsce w Trzecim Świecie.

Jednym z najbardziej interesujących elementów występujących w raporcie UNESCO jest ten, z którego wynika, że kraje rozwijające się są odpowiedzialne za 98 proc. światowego przyrostu naturalnego. Oznacza to, że kontrola polityki demograficznej jest wstepnym warunkiem umożliwiającym, lub uniemożliwiającym przejście z kategorii państw rozwijających się do grupy państw uprzemysłowionych. Ale są badacze, którzy nie kryją zaniepokojenia wobec tych wszystkich prognoz i perspektyw. Czy dojdzie do swoistej równowagi demograficznej polegającej na tym, że liczba narodzeń będzie mogła równoważyć liczbę zgonów? Odpowiedź jest jasna, jeśli weźmiemy pod uwagę energiczne kroki podejmowane przez naukę, których celem jest znaczne przedłużenie życia.

KINO

Repertuar od 17 do 23 grudnia

LITUWA (Pylimo 17)
WIELKA SALA

"Tarzan", godz. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, USA, 1999 r., reż. Chris Buck, Kevin Lima, film animowany dla całej rodziny studia Walta Disneya. Już teraz mówi się o tym filmie, że jest najlepszą produkcją Disneya od czasu "Króla Lwa".

"Drapieżnik", 17 grudnia - godz. 19.00, 18 - 23 grudnia - godz. 19.00, 21.00, USA, 1999 r., reż. Antonia Bird, Jeremy Guy Pearce, Robert Carlyle, Jeremy Davies, dramat grozy o kanibalach, dozwolony od lat 16.

"I świata całego nie wystarcza", 17 grudnia, godz. 21.00 (premera), 24 grudnia - godz. 12.00, 16.30, 19.00, USA, 1999 r.,

reż. Michael Apted, wyst. Pięć Brosnan, Sophie Marceau, Robert Carlyle, najnowsze przygody agenta Jamesa Bonda.

SALA 88
"Pan Tadeusz", godz. 16.00.
"Mihune", godz. 12.00, 19.00, Dania, Szwecja, reż. Soren Kragh - Jacobsen, wyst. Iben Hjejle, Anders W. Bertelsen, Jesper Ashold, Emil Tarding, historia miłosna, "Srebrny Lew" na festiwalu berlińskim.

"Bean", godz. 14.00, 21.00, USA, 1997 r., reż. Mel Smith, wyst. Rowan Atkinson, Peter MacNicol, Pamela Reed, komedia.

VILNIUS (al. Gedimino 3a)
I SALA
"Fakultet", 17, 19 - 23 grudnia - godz. 12.00, 14.00, 18.00, 22.00, 18 grud. - godz. 12.00, 14.00, USA, reż. Robert Rodriguez,

KINO

reż. Robert Patrick, Salma Hayek, Famke Janssen, Jordana Brewster, Clea DuVall, Laura Harris, thriller grozy i akcji.

"Kwiaty nagietka", 18 grud. - godz. 18.00, 20.20 (seanse premierowe), Rosja, reż. Siergiej Snieżkin, wyst. Ksenija Rappoport, Julija Szanikowa, German Onow, Nikołaj Lawrow, Siergiej Doncow.

I SALA
"Żona astronauty", 17, 20 - 23 grud. - 11.30, 13.30, 15.30, 20.40, 18, 19 grud. - godz. 11.30, 13.30, 20.40, USA, reż. Rand Reivitch, wyst. Johnny Depp, Charlize Theron, krew mroząca historia miłosna.

"Cyrułik Sybryski", godz. 17.30.

Dla dzieci:
"Święty Mikołaj", 18, 19 grud. - godz. 15.30.

VINGIS (al. Savanorių 7)
"Rozpadający się pałac", godz. 14.30, 18.05, 20.00, USA, wyst. Claire Danes, Kate Beckinsale, Bill Pullman, smutna, ale prawdziwa historia o poświęceniu i przyjaźni, zaufaniu i niebezpieczeństwie...

"Legionista", godz. 11.00, 12.45, 16.20, 21.55, wyst. Jean-Claude Van Damme, historyczny dramat przygodowy, sfilmowany we wspaniałych krajobrazach Afryki, opowieść o przyjaźni, lojalności i ofiarności.

3 SALA
"Uciekająca panna młoda", godz. 12.30, 14.40, 16.40, 18.40, 20.50, wyst. Julia Roberts, Richard Gere, komedia romantyczna.

"Życie jest piękne", godz. 18.40, Włochy, dramat z czasów

KINO

drugiej wojny światowej, trzy Oskary.

HELIOS (Didžioji 28)

I SALA
"Zjawi", godz. 14.50, 20.40, film grozy.
"Tajemnica Czarnego Jeziora", 13.00, 19.00, groza, specjalne efekty.

"Sen nocy letniej", godz. 16.50, komedia romantyczna.

II SALA
"Pepė Pończoszanka", 18, 19 grudnia - godz. 11.50, 20 - 23 grud. - godz. 15.30, animowany.
"Żona pastora", godz. 13.15, 18.45, reż. Penny Marshall, wyst. Whitney Houston, Denzel Washington, komedia romantyczna, delikatny humor, piękna muzyka.

"Złodziej policjantem", godz. 17.00, 21.00, komedia.

Polska

O pornografii

Sejm znolizował wczoraj kodeks karny, zstraszając kary za rozpowszechnianie i produkcję pornografii. Za nowelizację kodeksu głosowało 233 posłów, przeciw 156, wstrzymało się 12.

Zgodnie z nowelizacją, za publiczne rozpowszechnianie lub prezentowanie treści pornograficznych w taki sposób, że może to narazić ich odbiorcę osobie, która tego sobie nie życzy, grozi kara grzywny, kara ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat dwóch. Do tej pory - do roku.

Trybunał Konstytucyjny

65 wyroków w sprawach zgodności, lub nie, z konstytucją to efekt pracy Trybunału Konstytucyjnego w 1998 roku i pierwszy połowie 1999 roku.

„Orzecznictwo TK wywiera i będzie wywierać istotny wpływ na porządkowanie systemu prawnego, który należy oczyścić z przepisów nie mieszczących się w standardach demokratycznego państwa prawnego” - mówił prezes TK Marek Safjan.

Krytycznie o Polsce

Ponad połowa Polaków (59 proc.) uważa, że sytuacja w Polsce zmierza w złym kierunku.

Przeciwnego zdania było 26 proc. pytanym w grudniu przez CBOS, a 15 proc. nie potrafiło zająć stanowiska w tej sprawie. Z sondaży Centrum Badania Opinii Społecznej wynika, że tylko 8 proc. badanych ocenia sytuację polityczną w Polsce jako dobrą. Natomiast aż 45 proc. ankietowanych określa ją jako złą.

Spadek zachorowań

Z wielu krajów świata napływają informacje o epidemii gryżlicy. „Polsce epidemia nie grozi, bo liczba chorych nie rośnie, a od 1994 roku powoli maleje” - uspokaja Ireneusz Szukala z Instytutu Gryżlicy i Chorób Płuc.

Wzrost zachorowań na gryżlicę zanotowano w Polsce na początku lat 90-tych, potem nastąpił spadek. Obecnie na gryżlicę choruje 16 tysięcy Polaków.

Ucieczka wychowanków

Z pogotowia opiekuńczego w Sanoku (Podkarpackie) zbiegło w nocy ze środy na czwartek trzech wychowanków.

Rano sanocka policja zatrzymała dwóch uciekinierów, trwają poszukiwania trzeciego - 16-letniego Martina S. z Jaska. Trzej wychowankowie w wieku 14, 15 i 16 lat obywatelnie wychowawczo i zamknęli ją w toalecie. Przed ucieczką z pogotowia skradli 350 zł.

Napady na wartowników

Wartownik strzegący składu amunicji i materiałów wybuchowych pod Koszalinem został zaatakowany przez nieznaną sprawców. Urazem głowy został przewieziony do szpitala. Kilka godzin później zaatakowano drugiego wartownika.

Do obydwu napadów doszło w środę, w lesie przy ogrodzeniu składu. Za pierwszy raz wartownika zaatakowano z tyłu. Podczas kolejnego napadu drugi wartownik zauważył napastników i oddał strzał ostrzegawczy, co spłoszyło sprawców.

Krajobraz polityczny przed wyborami

W niedzielę odbędzie się w Rosji wybory do izby niższej parlamentu - Dumy.

O mandaty walczą 26 partii, jednak jedynie sześć największych ma szansę przekroczyć 5-procentowy próg, konieczny do uzyskania miejsc w Dumie. Partie ze swymi listami ogólnokrajowymi podzielią między siebie połowę z 450 miejsc. O pozostałe 225 mandatów walczą ponad 2300 kandydatów (w większości niezależnych) w okręgach jednomandatowych.

W odchodzącej Dumie dominowały cztery partie, a największą frakcją tworzyli komuniści. Jednak nawet wraz z sojusznikami

li oni kłopoty z uzyskaniem większości (nie mówiąc o konstytucyjnej większości 2/3 głosów, koniecznej do zmiany konstytucji czy obalenia weta prezydenta).

Komuniści - i w przyszłej Dumie

Przyszły parlament będzie prawdopodobnie znacznie bardziej rozdrobniony. Według ostatnich sondaży, przewagę w nim znów będą mieli komuniści - i takie same kłopoty z przeforsowaniem swych projektów, jak w obecnym.

Z ugrupowań demokratycznych swe miejsca utrzyma liberalne „Jabloko”. „Demokratyczny Wybór Rosji” byłego premiera-

reformatora Jegora Gajdara przegrał wybory w grudniu 1995 roku. Startujący w obecnych wyborach jego następca Związek Sił Prawicy (opierający się na liberalnej biurokracji) ma szansę przeskoczyć 5-procentową barierę, ale będzie jedną z mniejszych frakcji.

Opora gubernatorów

W przeciwieństwie do odchodzącej Dumy, w przyszłej będą dwa ugrupowania tzw. partii władzy czyli obecnie rządzącej elity: „Jedność” i „Ojczyzna-Cala Rosja”. Mimo że toczą one zaciętką walkę (nie przebijając w środkach) opierają się na tej samej sile politycznej - rosyjskich gubernatorach.

Tyle, że prokremłowska „Jedność” zebrała głównie gubernatorów z regionów dotowanych z budżetu centralnego (np. Kraj Nadmorski), a niechętna Kremłowi „Ojczyzna-Cala Rosja” - samodzielnymi lokalnymi władzami rządzącymi udzieliła swymi regionami (np. Tatarstan czy Baszkiria).

Obserwatorzy zwracają uwagę, że w regionach nawet ogólnorosyjskie partie musiały uzgodnić kandydatury z poszczególnymi gubernatorami. Stąd przyszła izba niższa parlamentu może stać się przybudówką izby wyższej (Rady Federacji), którą tworzą gubernatorzy.

W gwałtownych starciach z siłami czeczeńskimi Rosjanie stracili do 350 ludzi

Kwestia kilku dni

„Grozny zostanie wyzwolony bardzo szybko. To kwestia kilku dni” - powiedział generał Maniłow

Fot. EPA - ELTA

General Walerij Maniłow, wiceszef rosyjskiego sztabu generalnego, powiedział wczoraj, że zajęcie stolicy Czeczenii Groznej (przez siły rosyjskie) „to kwestia kilku dni”.

„Grozny zostanie wyzwolony bardzo szybko. To kwestia kilku dni” - powiedział dziennikarzom Maniłow zapewniając, że zajęcie Groznej odbędzie się bez, jak to określił, „frontalnego ataku”. Przypominał, że dla pragnących opuścić stolicę istnieją dwa korystające, które będą funkcjonować do czasu, gdy z miasta zechce wyjść ostatni mieszkaniec.

W chwili, gdy generał Maniłow składał te deklaracje, źródła czeczeńskie informowały o gwałtownych starciach wojsk rosyjskich z siłami czeczeńskimi w wielu punktach Groznej. W środę, wg tych źródeł, w Groznej Rosjanie stracili do 350 ludzi. Doniesienia o stratach podczas środowego ataku na Grozny odrzucili rosyjscy wojskowi. Według Moskwy, w czeczeńskiej stolicy nie doszło w ciągu ostatniej doby do większych starć, a w tych, które miały miejsce, brały udział jedynie niewielkie rosyjskie jednostki rozpoznawcze.

Nowy szef rządu

Prawdopodobnie Muger Isarescu

Nowym premierem Rumunii zostanie prawdopodobnie Muger Isarescu, dotychczasowy prezes rumuńskiego Banku Centralnego.

Informację tę przekazały w środę wieczorem tamtejsze media, według których kandydatura Isarescu została zatwierdzona w czasie konsultacji politycznych z udziałem prezydenta Emila Constantinescu i liderów centroprawowej koalicji rządzącej. Rzecznik prasowy prezydenta Rasvan Popescu nie chciał potwierdzić tych doniesień. Przyznał jednak, że kandydat na szefa rządu został już wytypowany. Popescu dodał, że jego nazwisko ogłosi w czwartek prezydent po konsultacjach z przywódcami partii opozycyjnych.

Koniec epoki kolonialnej w Azji

Wczoraj Hongkong - dzisiaj Makau

W nocy z 19 na 20 grudnia portugalska enklawa Makau - skrawek ziemi, liczący zaledwie 22 kilometrów kwadratowo, uważany przez stulecia za główny bastion katolików chińskich - zostanie formalnie przekazana pod kontrolę ChRL.

Uroczystość, w której weźmie udział około 5 tysięcy zagranicznych gości, z prezydentami Portugalii i Chin - Jorge Sampaio i Jiang Zeminem na czele, stanowi ważną cezurę w historii Azji: zamyka bowiem ostatecznie

trwający od ponad 400 lat okres kolonializmu na kontynencie azjatyckim. Powróć Makau pod zarządek chińskim oznacza także kres kolonialnego imperium Portugalii, która już wcześniej pozbyła się swych ostatnich kolonii - Goa i Timoru Wschodniego.

Po przejęciu Makau przez Pekin również całe kontynentalne terytorium Chin znajdzie się pod kontrolą władz chińskich: przed dwoma laty, w lipcu 1997 r., Chiny odzyskały już brytyjską kolonię Hongkong.

74 rebeliantów zginęło w starciu z armią

Wojna domowa

Kolumbijskie siły bezpieczeństwa poinformowały w środę o likwidacji co najmniej 74 komunistycznych partyzantów.

Od soboty - według danych rządowych - zginąć miało w walkach co najmniej 146 partyzantów. Zdaniem miarodajnych kół w Bogocie, rebelianci z organizacji FARC przypuścili generalną ofensywę, by umocnić swe pozycje przed planowanym na okres świąteczny jednostronnym rozejmem. Informacji o zawieszeniu broni nie potwierdziły jednak oficjalne koła w stolicy Kolumbii.

Do środowego starcia sił zbroj-

nych kraju i oddziałów partyzantów z Rewolucyjnych Sił Zbrojnych Kolumbii (FARC) doszło w centralnej i południowej części kraju w trzy dni po dramatycznej porażce armii w walkach z FARC w pobliżu granicy z Panamą. FARC jest największym i najstarszym ugrupowaniem partyzanckim w Kolumbii i kontroluje znaczną część terytorium kraju.

Wojna domowa w liczącej 40 milionów mieszkańców Kolumbii trwa od 1948 roku i pochłonęła już przeszło 120 tysięcy ofiar, z czego 35 tysięcy zginęło w ciągu ostatnich dziesięciu lat.

Szef syryjskiego MSZ zadowolony z negocjacji z Izraelem

Wycofanie ze Wzgórz Golan

Syria jest „bardzo zadowolona” z przebiegu negocjacji syryjsko-izraelskich w Waszyngtonie - oświadczył wczoraj szef syryjskiej dyplomacji, Faruk esz-Szarra.

Izraelsko-syryjskie negocjacje pokojowe, zamrożone w 1996 roku, zostały wznowione w środę i w czwartek w Waszyngtonie. Ich głównym tematem jest wycofanie wojsk izraelskich ze Wzgórz Golan, zajętych przez Izrael w 1967 roku w czasie „wojny sześciodniowej”.

Wczoraj premier Izraela Ehud Barak i minister spraw zagranicznych Syrii spotkali się najpierw z sekretarzem stanu USA, panią Madeleine Albright, a potem z prezydentem Billelem Clintonem.

Władze w Damaszku domagają się od premiera Baraka, żeby uznał zobowiązanie zrotu Wzgórz Golan, złożone przez zamordowanego w 1995 roku premiera Itchaka Rabina. Izrael dotychczas twierdził, że obietnica Rabina była jedynie hipotetyczna.

Lokalne powodzie

Ulewnie deszcze, które od tygodnia padają w wielu rejonach Wenezueli, spowodowały lokalne powodzie i lawiny błotne. Tylko w środę śmierć poniosło co najmniej 37 osób.

Prezydent Hugo Chavez wprowadził stan wyjątkowy w ośmiu z 23 wenezuelskich prowincji. Największe spustoszenie zwiłoy poczynił w prowincji Vargas, 30 km na północ od stolicy kraju - Caracas, gdzie lawina błotna zmioła z powierzchni ziemi całą osadę.

Za długoletnią działalność na rzecz boksu litewskiego
Z. Katilius został odznaczony złotym medalem

Przebył drogę od trenera do prezydenta

Z okazji jubileuszu 70-letnia został odznaczony najwybitniejszy działacz litewskiego boks – były trener, kierownik szkół sportowych i federacji boks Zigmantas Katilius, któremu dyrektor generalny Departamentu Kultury Fizycznej i Sportu Rimas Kurtinaitis wręczył złoty medal „Za zasługi w sporcie Litewskim”.

Z. Katiliusowi złożyli gratulacje prezydent federacji boks, poseł na Sejm Vidmantas Žiemelis, kierownicy Narodowego Komitetu Olimpijskiego Litwy, federacji judo, przedstawiciele fe-

deracji boks i klubów bokserkich z Wilna, Kowna, Mariampola.

Pochodzący z Mariampola Z. Katilius z boksem nie rozstaje się już od pięćdziesięciu lat. Po ukończeniu studiów w Litewskim Instytucie Wychowania Fizycznego w latach 1953 – 1958 był pierwszym trenerem przyszłego mistrza olimpijskiego Dana Pożniaka. Później był kierownikiem wileńskich i kowieńskiej szkół pięściarskich, sekretarzem generalnym federacji boks, a w latach 1994 – 1997 – jej prezydentem.

W Pucharze Świata w biathlonie Ričardas Griaznovas finiszował na 53 miejscu

Najlepiej z ekipy Litwy

Podczas trzeciego etapu Pucharu Świata w biathlonie w konkurencji indywidualnej na dystansie 20 km spośród zawodników litewskich najlepszy wynik uzyskał R. Griaznovas, który finiszował na 53 miejscu wśród 104 zawodników.

Do zwycięzcy Raphaela Po-

iree z Francji przegrał on 6 minut 11,5 sekundy.

Liutautas Barila miał czas gorszy od Francuza prawie o 8 minut i był na 75 miejscu. Zwycięzca R. Poiree miał wszystkie celne strzały i pokonał trasę w ciągu 51 minut 49,4 sekundy. Drugi był Białorusin Wadim Szaszurina, a trzeci – Niemiec Frank Luck.

Przeciwnikami drużyny kowieńskiej w Eurolidze będą „Barcelona”, „Benetton”, CSKA

Mocna trójka

W grupie A w rozgrywkach Euroligi w koszykówce mężczyzn odbył się tylko jeden mecz, po którym wyłonione zostały trzy najlepsze drużyny tej grupy – „Barcelona”, „Benetton” Treviso i CSKA Moskwa – przyszli przeciwnicy kowieńskiego „Žalgirisu” w drugim etapie rozgrywek.

Lider grupy A hiszpański klub „Barcelona” w dziesiątej turze na wyjeździe pokonał koszykarzy „PAOK” z Grecji 87:83, którzy uplasowali się na czwartej pozycji w tabeli.

W grupie D odbyły się dwa mecze. Z czwartego miejsca na trzecie przesunęła się drużyna „Pa” z Włoch, w której występuje A. Karnišovas, po meczu

wygranym na wyjeździe z francuskim zespołem „Elan Bearnais” – 78:70.

Koszykarz litewski grał bez wypoczynku przez cały mecz i był najbardziej rezultatywny, zdobywając swojej drużynie 23 punkty.

Chorwacki zespół „Cibonos” na wyjeździe uległ tureckim drużynie „Efes Pilsen” – 60:69, ustępując przeciwnikowi pozycję lidera.

Ostatni mecz w grupie B zagra kowieński z izraelskim z zespołem „Olimpia” ze Słowni. Pierwszy mecz „Žalgiris” przegrał – 84:85.

Niezależnie od wyniku meczu, koszykarze „Žalgirisu” pozostaną na ostatniej pozycji w tabeli.

Zespoły litewskie wyeliminowane z turnieju o Puchar R. Koraca w koszykówce

Bariera nie do pokonania

Obydwie litewskie drużyny – „Šiauliai” z Szawel i „Alita” z Olity – zostały wyeliminowane z turnieju o puchar R. Koraca, ponieważ nie zdołały pokonać bariery 1/16 finału.

Szawelska drużyna na własnym boisku przegrała mecz rewanżowy z ekipą „Telindus” z Antwerpii (Belgia) – 69:71. Pierwszy mecz na wyjeździe Litwini przegrali z tym przeciwnikiem – 66:69. W 1/8 finału „Telindus” zagra z ekipą polską „Anwill” z Włocławka, która w 1/16 finału dwukrotnie wygrała z zespołem

„Basket Club” ze Szwajcarii – 71:60 i 72:67.

Olicka „Alita” w domu wygrała mecz rewanżowy z izraelskim „Galil Elyon” – 81:65. Niestety, tej różnicy gospodarzom boiska nie wystarczyło, gdyż na wyjeździe „Alita” uległa Izraelczykom z 27-punktową różnicą – 61:88. „Galil Elyon” w 1/8 finału będzie grał z ateńskim klubem „Marousi”, który w 1/16 finału wygrał mecz z „Magic M7” ze Szwecji – 89:74 i 75:81.

Inne dwie litewskie drużyny – „Neptunas” z Kłajpedy i „Sema” z Poniewieża – nawet nie zdołały przejść do rozgrywek 1/16 finału.

Na podbój Afryki

Kierownik ekipy litewskiej Leonid Majorow z Moskwy, jedyny w Europie Wschodniej specjalista takiej rangi, w latach 1993 – 1997 opiekował się i koordynował jazdę zawodników z Rosji w rajdach Dakaru (od prawej), Vladas Laurinavičius (w centrum), założyciel i prezydent klubu „Porsche” oraz Eugenijus Tumalevičius (od lewej), kierowca ekipy litewskiej, podczas konferencji prasowej w Wilnie

Fot. Marian Paluszkiwicz

28 grudnia w Paryżu startują uczestnicy legendarnego rajdu Paryż – Dakar – Kair 2000. W rajdzie będzie uczestniczyło około 300 samochodów osobowych, motocykli i ciężarówek. Wśród nich też ekipa Litwy: słynni Eugenijus Tumalevičius i Vladas Laurinavičius, którzy wystartują samochodem „Mitsubishi Pajero”. W związku z tym w Departamencie Kultury Fizycznej i Sportu została zorganizowana konferencja prasowa, podczas której kierownicy drużyny oraz sami sportowcy opowiedzieli o planach i przygotowaniach do tego maratonu, liczącego 11 000 km i przebiegającego przez pustynie.

Do pomocy konsultacyjnej jest zaproszony Leonid Majorow z Rosji, który będzie trenerem-konsultantem litewskiej ekipy. Uczestnictwo w rajdzie razem z litewską załogą będzie dla L. Majorowa szóstą z kolei. Posiada on ogromne doświadczenie i proponuje, że udział E. Tumalevičiusa, który jeszcze w 1990 roku uczestniczył w rajdzie Tunezji w drużynie „Lada Poch” i zdołał wygrać jeden etap oraz zająć

czwarte miejsce w punktacji generalnej, może zrobić niespodziankę bywalcom tego maratonu. O tym świadczy i ten fakt, że w drużynie „Lada Poch” w Tunezji Eugenijusowi w drużynie była przeznaczona trzecia pozycja i sportowiec litewski miał wszystkich członków swojej ekipy przepuszczać w przód, jadąc przelodowanymi częściami zamiennymi samochodem, lecz koledy najczęściej widzieli tylko tył uciekającego wozu Tumalevičiusa. Poza tym będą jechali dobrze przyszykowanym autem „Mitsubishi Pajero” z silnikiem benzynowym o objętości skokowej 3500 cm. sześciennych, który teraz jest doprowadzany przez francuską firmę.

Maraton Paryż – Dakar – Kair należy do najtrudniejszych i najbardziej niebezpiecznych rajdów, podczas których zginęło wielu zawodników, nie tylko z powodu awarii, ale też napadów. Podstawowy problem stanowi bezpieczeństwo uczestników, gdyż zdarzają się częste napady na sportowców, którzy są po prostu w najlepszym razie wyrzucani z aut.

Wóz musi być specjalnie przygotowany i wyposażony w uzupełniający sprzęt oraz zbiorniki na paliwo i wodę pitną, a kierowcy powinni posiadać nawyki nawigacji i orientacji w terenie. Ekipa litewska zostanie zaopatrzona w najnowocześniejszy system GPS, który będzie pomocny w odnalezieniu kierunku oraz orientacji, jak też w wysłaniu sygnału z prośbą o pomoc.

Uczestnictwo w rajdzie jest kosztowne, sama opłata startowa wynosi 70 000 franków francuskich, za które organizatorzy pokryją tylko koszty przetransportowania samochodów z Paryża do Dakaru, wyżywienia sportowców podczas maratonu, ubezpieczenie i bezpłatne przesłanie 60 kilogramów rzeczy osobistych. Do tej sumy trzeba doliczyć koszty paliwa, wizy, powrót itd.

Maraton Paryż – Dakar – Kair jest najbardziej demokratycznym rajdem, w nim mogą uczestniczyć zarówno uznany mistrz, jak i amator. Więc życzymy powodzenia naszej ekipie by szczęśliwie dotarła do mety w Kairze.

Władysław Pietkiewicz

Sprintem

■ Grający w Zenicie St. Petersburg reprezentacyjny piłkarz moldawski Aleksander Curtianu został ciężko pobity we wtorek przed swoim domem. Lekarze określają jego stan jako poważny. Curtianu, który dwa lata temu grał w Widzewie Łódź, doznał urazu głowy i przebywa na oddziale neurologicznym szpitala w St. Petersburgu. Moldawski piłkarz został zaatakowany we wtorek w nocy przed wejściem do swojego bloku.

■ Niecodzienny bieg z Danii do Szwecji zaplanowano na 12 czerwca przyszłego roku. Trasa półmaratonu (21,097 km) z Kopenhagi do Malmo, prowadzić będzie po nowo wybudowanym moście. Startować chce około 100 tysięcy osób. Zbudowany kosztem dwóch miliardów dolarów most nad cieśniną Oeresund, nazywany „budowlą

stulecia”, zostanie uroczystie otwarty w czerwcu 2000 roku. Ma 7,8 km długości.

■ Stany Zjednoczone i Międzynarodowy Komitet Olimpijski będą współpracować w celu wzmocnienia nowej Światowej Agencji Anty-dopingowej (WADA). Do porozumienia w tej kwestii doszli w Waszyngtonie przewodniczący MKOl Juan Antonio Samaranch i szef Biura Antymarkotkowego przy Białym Domu, general Barry McCaffrey.

■ Legendarny tenisista amerykański Don Budge, pierwszy triumfator „Wielkiego Szlema” przebywa w szpitalu na stanie krytycznym po wypadku samochodowym. Osiemdziesięcioletni Budge wygrał jako pierwszy na świecie cztery najważniejsze turnieje tenisowe w jednym roku – 1938: Wimbledon Open, French Open, Australasian i US Open.

W tym samym roku w plebiscycie agencji prasowej AP został wy-

brany sportowcem roku, a w 1964 r. dostąpił zaszczytu wyboru do tenisowej Galerii Sław.

■ Trening narciarskiego zjazdu kobiet Pucharu Świata w St. Moritz został odwołany po wypadku jadącej z czwartym numerem Moniki Tschirky (Szwajcaria), która doznała kontuzji barku. Szwajcarka miała groźnie wyglądający upadek na trasie Coviglia i wpadła w siatkę ochronną. Organizatorzy uznali, że warunki atmosferyczne nie pozwalają na kontynuowanie treningu.

■ Włoch Cristian Ghedina uzyskał najlepszy wynik w pierwszym oficjalnym treningu przed dwoma zaplanowanymi w Santa Cristina biegami zjazdowymi zaliczonymi do klasyfikacji Pucharu Świata w narciarstwie alpejskim. Ghedina uzbierał czas 2.06,55, wyprzedzając Austriacką Hannesę Trinklę (2.07.21) i Kanadyjczyka Darina McBeatha (2.08.21).

Zwrot ziemi

Sejm Republiki Litewskiej 13 maja 1999 r. przyjął ustawę o nowelizacji i uzupełnieniu artykułów 2, 4, 5, 10, 12, 13, 15, 16, 18, 20 i 21 Ustawy o przywróceniu praw własności obywateli do zachowanych nieruchomości. Wicedyrektor Departamentu Regulacji Rolnych i Prawa przy Ministerstwie Rolnictwa, kierowniczka wydziału reformy rolnej Danutė Navickienė, uwzględniając powyższe zmiany, odpowiada na pytania, najczęściej zadawane ostatnio przez obywateli.

Czy można jeszcze złożyć podania w sprawie przywrócenia praw własności?

Tak. Wszyscy obywatele, którzy nie złożyli jeszcze podań w sprawie przywrócenia praw własności, mogą złożyć takie podania w wydziałach rolnych zgodnie z lokalizacją ziemi. Termin i konkretna data, do której mogą być złożone podania, nie zostały ustalone.

W jaki sposób obywatelom, dopiero składającym podania, rozstrzygnięta będzie sprawa reprivatyzacji?

Tym obywatelom prawa własności zostaną przywrócone pod warunkiem, jeśli prawa własności na wskazane przez nich mienie nie są restytuowane innym obywatelom. Ponadto tym obywatelom prawa własności mogą być przywrócone w ustawowym trybie, z wyjątkiem odszkodowania pieniężnego.

Proszę przypomnieć wszystkie sposoby przywracania praw własności na wykupywaną przez państwo ziemię.

Za wykupywaną przez państwo ziemię i las obywatelom przysługują następujące rodzaje odszkodowania:

— sprzedaje się równoważny obszar ziemi lub lasu, ale nie rekompensuje się lasem za ziemię, posiadaną na terytorium miasta (z wyjątkiem lasu posiadanego poza terytorium miasta);

— przekazuje się nieodpłatnie na własność nową działkę pod budownictwo indywidualne, równoważną z posiadaną w posiadłości prywatnej (nie uwzględniając miejsca posiadanej ziemi);

— papiery wartościowe; — pieniądze; — zaliczeniem, likwidując zobowiązania pieniężne obywatela wobec państwa, powstałe po wywłaszczeniu do dnia podjęcia decyzji o prawach własności;

— odszkodowanie pieniężne ustalone przez rząd w wysokości sumy przeciętnej wartości działki w tym mieście za ziemię, posiadaną w mieście, obywatelom, którzy zrezygnowali z przekazania im nieodpłatnie na własność nowej parceli pod budownictwo indywidualne w miastach.

Kiedy jest już podjęta decyzja w sprawie reprivatyzacji, czy obywatele mogą zmienić swą wolę co do sposobu, którym państwo rekompensuje wykupywaną ziemię, las?

Jeśli decyzja o przywróceniu praw własności została podjęta, ale nie rozpoczęto jej wykonywania (np. nie zaczęto wypłacać rekompensaty, nie przydzielono lasu, aczkolwiek istnieje taka decyzja itp.), to na prośbę obywatela może być ona zmieniona w trybie administracyjnym, a jeśli przystąpiono do wykonywania decyzji, może być ona odwołana w trybie sądowym.

Co znaczy zmiana w trybie administracyjnym?

Obywatel zwraca się pisemnie do naczelnika powiatu z prośbą o zmianę sposobu reprivatyzacji w podjętej decyzji i wskazującą pożądaną. Jeśli nie ma żadnych przeszkód i sporów, naczelnik powiatu swym rozporządzeniem może zmienić wcześniej przyjęty sposób reprivatyzacji.

Czy przysługuje rekompensata pieniężna za ziemię, którą można zwrócić w naturze?

Za wolną ziemię, którą moż-

na zwrócić obywatelom w naturze, rekompensata pieniężna nie jest przewidziana. Ustawa głosi jednak, że w przypadkach, gdy większa część należących do obywatela zgodnie z prawem własności użytków rolnych jest zaliczona do wykupywanej przez państwo ziemi, wówczas na jego życzenie można zrekompensować gotówką za pozostały obszar wolnej ziemi, jeśli użytków rolnych pozostaje w nim mniej niż 3 ha lub odbudowa gospodarstwa nie jest celowa.

Ostatnio coraz więcej obywateli, którzy odzyskali ziemię, ale nie mogą jej uprawiać, chciałoby ją oddać (odstąpić) państwu. Czy może obywatel oddać ziemię państwu i czy otrzyma za to rekompensatę?

Obowiązujące obecnie prawo nie przewiduje, aby państwo wypłacało rekompensatę pieniężną obywatelom, którzy zwrócą ziemię chcą oddać państwu. Nie jest również zatwierdzony tryb, zgodnie z którym prywatną ziemię można by było oddać bądź odstąpić państwu.

Obywatel (pisemnym podaniem) może wyrzec się zwrócić mu działki, ale nie otrzyma za to wynagrodzenia, a działka ta w rejestrze nieruchomości zarejestrowana zostanie jako ziemia, należąca do funduszu wolnej ziemi i przekazana na własność nieodpłatnie innym obywatelom zgodnie z kolejnością, ustaloną w ustawie o reformie rolnej.

Czy można obywatelom za posiadaną ziemię, las przekazać na własność zbiornik wodny (jeziorko)?

Nie. Przekazać nieodpłatnie na własność równoważny do posiadanego zbiornik wodny można tylko za wykupywany przez państwo bądź nie zachowany zbiornik wodny.

Jakie mogą być inne sposoby przywrócenia praw własności za wykupywany przez

państwo zbiornik wodny?

Za wykupywane przez państwo zbiorniki wodne obywatelom rekompensuje się dwoma sposobami: przekazując równoważny obszar ziemi, lasu bądź zbiornika wodnego, a także papierami wartościowymi. Za wykupywany przez państwo zbiornik wodny rekompensata pieniężna nie przysługuje.

Czy ziemię, na której założono stawy, można zwrócić w naturze?

Ziemię, na której założono stawy (z wyjątkiem urządzeń zapory stawowej, o ile należą one do niebezpiecznych), zwraca się w naturze obywatelom do ograniczonego docelowego użytku. Jeśli obywatel odmawia przejęcia działki, na której założono stawy, ziemia ta zostaje uznana za wykupioną przez państwo i rekompensuje się za nią w trybie ustawowym.

Czy również zwraca się w naturze ziemię, na której urządzone zostały przemysłowe stawy rybne?

Ziemia, na której urządzone przemysłowe stawy rybne, zwracana jest w naturze obywatelom do ograniczonego docelowego użytku, jeśli właściciele tej ziemi zgadzają się na zawarcie umów o dzierżawie ziemi z użytkownikami stawów rybnych co najmniej na 5 lat. Jeśli obywatel nie zgadza się na zawarcie tej umowy o dzierżawie ziemi z użytkownikami stawów rybnych, ziemia ta zostaje uznana za wykupioną przez państwo i rekompensuje się za nią w trybie ustawowym.

Czy obywatele, zamiast ziemi zwracanej w innym miejscu, mogą wziąć na własność użytkowaną działkę ziemi obok budynków, stanowiących ich własność np. obok budynków produkcyjnych, warsztatów?

Jeśli właściciele działek, znajdujących się przy należących do nich prawem własno-

ści budynkach, nie zechcą tych działek odzyskać w naturze, to może być im przekazana na własność nieodpłatnie używana przez nich równoważna działka obok budynków, których są właścicielami.

Prawo przewiduje, że w miejscowości większej do zwracanego obywatelowi obszaru ziemi i lasu lub przekazywanego nieodpłatnie na własność równoważnego do posiadanej ziemi obszaru ziemi bądź lasu włącza się tej samej wielkości przywrzywaną przez niego działkę posesji. W przypadku przywrzywania (pokrywania posiadanym prawem własności) działki w posesji obszar przywrzywanego działki, należącej do posesji, zrównuje się z obszarem posiadanej ziemi (tj. posiadłość pokrywa się stosunkiem 1:1).

Słyszałam o ogłoszonej w listopadzie uchwale rządu o trybie przywrócenia praw własnościowych. Czy ten tryb się zmienił?

Tryb i warunki reprivatyzacji ziemi pozostały bez zmian. Rząd Republiki Litewskiej 11 listopada 1999 r. przyjął uchwałę nr 1274 „O częściowej nowelizacji uchwały nr 1057 rządu Republiki Litewskiej z 29 września 1997 r. „O trybie i warunkach wejścia w życie ustawy o przywróceniu praw własności obywateli Republiki Litewskiej do zachowanych nieruchomości”, w której wszystkie przyjęte zmiany i uzupełnienia związane są z nowelizacją ustawy, przyjętej 13 maja 1999 r.

Uchwała opublikowana 17 listopada 1999 r. w numerze 97 „Valstybės žinios” jest dużej objętości, ponieważ ten tryb został przedstawiony w nowej redakcji.

Dziękuję za rozmowę.

Vilma Kavaliauskienė
kierowniczka wydziału łączności ze społeczeństwem Ministerstwa Rolnictwa

Zatwierdzone uchwałą rządu Republiki Litewskiej nr 1057 z 29 września 1997 r. (Redakcja uchwały rządu Republiki Litewskiej nr 1274 z 11 listopada 1999 r.)

Tryb wejścia w życie ustawy Republiki Litewskiej o przywróceniu prawa własności obywateli do zachowanych nieruchomości

I. Zasady ogólne

1. Dokument ten reguluje tryb i warunki przywrócenia prawa własności obywateli Republiki Litewskiej zgodnie z ustawą o przywróceniu prawa własności obywateli Republiki Litewskiej do zachowania nieruchomości (dalej - ta ustawa).

2. Podania w sprawie przywrócenia prawa własności składają następujący obywatele Republiki Litewskiej (dalej - obywatele):

2.1. właściciele majątku - osoby, których nieruchomości zgodnie z ustawami byłego ZSRR (LSRR) została znacionalizowana lub w inny sposób bezprawnie wywłaszczona;

2.2. osoby, którym zmarły właściciel majątku pozostawił w testamencie swoje mienie, chociaż

testament nie zawiera danych o fakcie pozostawienia ziemi i innych nieruchomości, w przypadku zaś śmierci tych ostatnich - ich współmałżonkowie, rodzice (przybrani rodzice), dzieci (przybrane dzieci) lub współmałżonkowie oraz dzieci tych osób;

2.3. współmałżonek, rodzice (przybrani rodzice), dzieci (przybrane dzieci) właściciela majątku, który zmarł nie pozostawiając testamentu albo w latach okupacji (1939-1990) wyemigrował za granicę i tam, zrzekając się obywatelstwa Republiki Litewskiej, przyjął obywatelstwo innego kraju;

2.4. współmałżonek, dzieci (przybrane dzieci) zmarłego dziecka (przybranego dziecka) właściciela majątku;

2.5. osoby, którym majątek przekazano na podstawie testamentu (do-

mowego testamentu), umów (kupna-sprzedży, darowizny) lub innego pisemnego dokumentu, sporządzonych bez przestrzegania ustalonej ustawowo formy i trybu, jak też obywatele, którym spadkobiercy praw własności zapisali w testamencie swoje mienie.

3. Osoby, wyszczególnione w punkcie 2 niniejszego trybu, prawo do odzyskania prawa własności do zachowanych nieruchomości mogą odstąpić na podstawie notarialnie potwierdzonej umowy swoim dzieciom (przybranym dzieciom), rodzicom (przybranym rodzicom), współmałżonkowi oraz wnukom albo innym osobom, jeśli są one obywatelami Republiki Litewskiej. Prawo własności do nieruchomości przywracane jest spadkobiercom prawa własności w

tym samym trybie, jak i obywatelom, wyszczególnionym w punkcie 2 niniejszego trybu.

W przypadku śmierci obywateli, wyszczególnionych w punktach 2.1 - 2.4 niniejszego trybu, którzy w ustalonym terminie złożyli podania w sprawie przywrócenia prawa własności, prawo własności jest restytuowane na nazwisko zmarłego i przekazywane spadkobiercy, jeśli jest on obywatelem Republiki Litewskiej.

II. Tryb składania podań w sprawie przywrócenia prawa własności do nieruchomości

4. Składa się podanie w sprawie przywrócenia prawa własności do następujących nieruchomości: ziemi;

lasów; zbiorników wodnych; budynków o przeznaczeniu gospodarczo-komercyjnym i ich przyległości;

domów mieszkalnych, ich części, mieszkań i ich przyległości (dalej - domy mieszkalne, mieszka-

nia, ich części). Składa się podania w sprawie przywrócenia prawa własności również do nie zachowanych ziemi, lasu, zbiorników wodnych, jak też budynków o przeznaczeniu gospodarczo-komercyjnym oraz ich przyległości, które zachowały się do 1 sierpnia 1991 roku, jednakże potem już nie pozostało z powodu decyzji podjętych przez instytucje państwowe, samorządowe.

(Cdn.)

14

KURIER
WILENSKI

TV

PIĄTEK
17 GRUDNIA

6.00 - Dzień dobry. 7.30 - S. "Teleniubi". 16.05 - Film dok. 16.50 - Wiadomości (ros.). 17.00 - Rosyjska ulica. 17.15 - Słowo chrześcijańskie. 17.25 - Technologia i telekomunikacja. 17.55 - Szamujmy słowo. 18.00 - Spotkanie z kszędzem pisarzem Julianem Sasnauskasem. 18.25 - W świecie filmu. 18.45 - Dziennik wieczorny. 19.00 - Z całej Litwy. 19.25 - Telekatalog. 19.30 - Styl. 20.00 - Jeszcze nie śpij. 20.30 - Panorama. 21.00 - Program publ. 21.45 - S. "Pomoc domowa". 22.10 - Aleja Laisvējs. 22.35 - "Kaukodomras". 23.00 - Dziennik wieczorny. 23.15 - Film fab. "Mazurek barona, świętej i drzewa figowego".

6.00 - Poranne kolo. 8.20 - Prosto i jasno. 8.30 - S. "Młotne zwycięstwo". 9.15 - S. "Bez domu jest źle". 9.45 - S. "Oszustwo". 10.30 - Klub krokodyli. 11.15 - Z Hollywoodu. 11.45 - ABC zdrowia. Ateroskleroza. 12.15 - Salon Biawego Kola. 12.35 - Notatki gospodyni. 12.45 - S. "Czarodziejka". 13.10 - Przebacz. 14.00 - S. "Kamila". 14.50 - S. "Prawo do miłości". 15.35 - Nos. 16.00 - S. "Młotne zwycięstwo". 16.45 - S. "Bez domu jest źle". 17.10 - S. "Oszustwo". 17.50 - Notatki gospodyni. 18.00 - Telegra. 18.10 - S. "Kamila". 19.00 - Wiadomości. 19.30 - Złota palka. 20.20 - S. "Rodzinka Adamsów". 20.50 - Prosto i jasno. 21.00 - S. "Renegat". 22.00 - Wiadomości. 22.15 - Telegra. 22.20 - Film fab. "Fortepian". 0.25 - Film fab. "Krwawe pieniądze".

SOBOTA
18 GRUDNIA

8.00 - Poranne kolo. 9.00 - Telekatalog. 9.05 - 1999 - Międzynarodowy Rok Ludzi Starzych. 9.15 - S. "Nasz Charles". 10.00 - Dla dzieci. 10.30 - Zdrowie. 11.00 - Wyw. z życia przyrody. 11.30 - Ekologia. 12.00 - S. "Pomoc domowa". 12.25 - Autodafe. 13.10 - Wizja i rzeczywistość. Dobra ziemia i duchowość. 13.35 - S. "Niespokojne gimnazjum". 14.20 - Wieczór twórczości L. Abariusa. 15.05 - Wywa pamięć. Eduardas Balsys. 16.00 - S. dok. 16.15 - Koncert żywno. 16.55 - Mistrzostwa LK. 18.30 - Od lat. 19. Na parapiecie. 19.00 - Telegra. 19.30 - Sydney 2000. 19.40 - S. "Droga do Avonlea". 20.30 - Panorama. 21.00 - Sledztwo trwa. 21.30 - S. "De Cock". 22.15 - Wieczór twórczości J. Tiskusa. 23.00 - Dziennik wieczorny. 23.15 - S. "Na imię jej Nikita". 22.40 - Film fab. "Dobre czasy".

8.05 - Dla dzieci. 8.10 - Wielka księga przyrody. 8.35 - Podróż Guliwera. 9.00 - Poranne kolo. 11.00 - ABC zdrowia. Kobieta choroby. 11.30 - Cztery kłosa. 12.00 - Nie do wyjr. 12.30 - Film dok. 13.00 - Świat dziwnok. 14.10 - S. "Czarodziejka". 14.35 - S. "Dzina moich marzeń". 15.00 - S. "Prawo do miłości". 15.50 - S. "Sąsiedzi". 16.15 - S. "W każdej rodzinie własna zakątk". 16.40 - Nowa komunikacja. 17.05 - S. "Louisa i Clark". 17.50 - Tele-GA. 18.15 - S. "Nowe przygody Robin Hooda". 19.00 - Wiadomości. 19.20 - Perspektywa. 19.30 - T. ci rodzinka. 20.20 - Film fab. "Ucieczka z 14

6.00 - Spojrzenie. 6.20 - Krwawa fala. 6.30 - Program V. Matulevičiusa. 7.00 - S. "Wierciepieta". 7.45 - S. "Młady". 8.30 - S. "Cygańska miłość". 9.15 - Film fab. "Dzikus". 11.00 - Krwawa fala. 11.10 - Program V. Matulevičiusa. 11.40 - Rowero show. 11.50 - S. "Na zdrowie". 12.05 - S. "Telefon morderstw". 12.15 - S. "Sam sobie majstram". 13.30 - Telegra dla rodziny. 14.00 - Jablko Adama. 14.30 - Program V. Matulevičiusa. 15.00 - Karuzela. 16.00 - S. "Wierciepieta". 16.45 - Wiadomości. 16.55 - Rowero show. 17.05 - S. "Młady". 17.55 - S. "Cygańska miłość". 18.45 - Wiadomości. 19.10 - Krwawa fala. 19.25 - Jablko Adama. 19.55 - Loteria. 20.00 - Rowero show. 20.15 - S. "Ekipa wyrzeźba". 21.10 - S. "Czynnik PSI". 22.00 - Film fab. "Przezwyciędzi". 23.40 - Kaskaderzy. 0.35 - 7.40 - DW.

3

6.20 - Teleshop. 6.55 - S. "Ania z Zielonego Wzgórza". 7.35 - Bez tabu. 8.00 - S. "Rosalinda". 8.45 - S. "Moja kochana Izabella". 9.30 - S. "Uroczy dzielnik". 10.00 - Teleshop. 10.30 - Gwiazdy sportu. 11.20 - TV "Lietuvos rytas". 12.05 - Film fab. "Gwycięstwo". 20.00 - S. "Prawo i porządek". 14.50 - Film anim. 15.50 - S. "Detektyw Magnum". 16.00 - 3 minuty. 16.05 - S. "Moja kochana Izabella". 16.50 - S. "Fernandes i Florencia". 17.40 - S. "Uroczy dzielnik". 18.10 - S. "Rosalinda". 19.00 - Wiadomości. 19.20 - Sport. 19.30 - Bez tabu. 20.00 - Film fab. "Rosyjski dom". 22.10 - Trzecie tysiąclecie. 22.15 - Wiadomości. 22.20 - Tangomania. 23.50 - S. "Nowojorscy giniarze". 0.30 - Playboy.

8.00 - Z Wilna. 8.15 - Towary i usługi. 8.25 - Moje kino. 8.55 - "Ja sama". 10.00 - Cytat dnia. 10.05 - Humor. 11.00 - Lekarz pod imię. 14.00 - Z Moskwy. 14.05 - Dziękuję za zakup. 14.20 - W oczekiwaniu świat. 14.30 - S. "Po prostu Maria". 15.20 - Krótki kuz. 15.45 - Znak jakości. 16.00 - Towary i usługi. 16.10 - Podobna się ogląda. 16.20 - Miejsce spotkania z A. Szarapową. 16.40 - Kanał muz. 17.15 - S. "Dyzma apteka". 18.30 - Z Wilna. 18.50 - W oczekiwaniu świat. 19.00 - Z Moskwy. 19.25 - Towary i usługi. 19.30 - Tydzień. 20.00 - Aby Litwie było lepiej. 20.30 - Show Benny Hilla. 21.30 - Mężczyzna i kobieta. 22.00 - Z Wilna. 22.20 - S. "Po prostu Maria". 23.15 - Ci, którzy. 23.30 - Patrol drogowy. 23.45 - Radiobity.

16.30 - Klub kobiet. 17.00 - S. "Gospodyni". 17.50 - Warto odwieść. 17.55 - Puls Wilna. 18.05 - Oferta. 18.10 - Teatr, kino, koncerty. 18.20 - Zadzwoń i podozr. 18.55 - Zniżki. 19.00 - Wiadomości (pol.). 19.10 - S. "Gospodyni". 20.00 - Szawelska TV. 20.30 - Warto odwieść. 20.35 - Film fab. "Hrabina Szerezmiejczy". 21.55 - Zniżki. 22.00 - Recepty. 22.10 - Oferta. 22.15 - Puls Wilna. 22.25 - Wiadomości (pol.). 22.35 - Energia vitalności.

14.00, 17.00 - Wiadomości. 14.20 - Komedia "Szybkie kaze-

8.05 - Z Wilna. 8.25 - Towary i usługi. 8.30 - Budownictwo. 9.00 - Mężczyzna i kobieta. 9.30 - Tydzień. 10.00 - W oczekiwaniu świat. 10.10 - Film fab. "Cygańskie oczy". 11.50 - Koncert. 13.15 - Nowy kraj. 13.40 - Humor. 14.40 - Znad Wilni TV. 15.05 - Paluszki liczą. 15.35 - W oczekiwaniu świat. 15.45 - Aby Litwie było lepiej. 16.15 - Towary i usługi. 16.20 - Film fab. "Nieugięci". 17.50 - Patrol drogowy. 18.10 - "Obóz". 19.00 - Encyklopedia win. 19.05 - S. "I znow 3 m kw.". 19.45 - Skandale tygodnia. 20.15 - Film fab. "Szalone diamenty". 22.00 - Zaspiewajmy. 22.30 - Film fab. "Państwowa zasada". 24.00 - Kanał muz.

9.00 - Dotyk. 10.00 - Kroniki wileńskie. 50 lat temu. 10.30 - Bądźmy zdrowi. 10.50 - Teatr, kino, koncerty. 11.00 - Turystyka. 11.15 - Na drogach Rosji. 11.30 - Film dok. 12.00 - Film anim. 13.00 - Film fab. "D'Artagnan i trzech muszkieterów". 16.00 - Telekiermasz. 17.55 - Zniżki. 18.00 - S. "Trzymaj złodzieja". 19.00 - Salon księży. 19.30 - Oaza. 20.00 - Recepty. 20.15 - Turystyka. 20.30 - Dla dzieci. 20.40 - Na drogach Rosji. 20.55 - Zniżki. 21.00 - Energia vitalności. 21.45 - Film fab. "Hrabina Szerezmiejczy". 23.00 - S. "Trzymaj złodzieja".

7.00, 9.00, 11.00, 17.00 - Wiadomości. 7.10 - Słowo

ki". 16.00 - S. "Delikatna trucizna". 17.30 - Tu i teraz. Wybory. 18.00 - Szybkie wezwanie. 18.40 - Pole cudów. 19.45 - Dobranoc, dzieci. 20.00 - Czas. 21.00 - Wyw. 19.99 - 21.10 - S. "Chiński policjant". 22.10 - Koncert. 23.05 - Hojke na lodzie.

6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 18.00, 20.00, 24.00 - Wiadomości. 7.20, 0.20 - Oddział dzymy 7.35 - Tydzień jeden dzień. 8.20 - 9.00 - Hojcepatia i zdrowie. 8.30 - Na ryty. 9.10 - S. "Cyganka". 10.00 - S. "Lato naszej tajemnicy". 15.30 - Film anim. 16.25 - Wierza. 16.55 - S. "Komarz Rex". 18.35 - Okrągły stół. 19.00 - Ludzie chcą wiedzy. 19.20 - Fontanna. 20.55 - S. "Barak". 22.05 - Film krym. 22.55 - Panorama tygodnia.

TYPOLOŃIA

7.00 - Kawca czy herbata. 8.45 - Dziennik krajowy. 9.10 - Sport-telegram. 9.15 - Krakowickie Przedmieście. 27.9.25 - Gielda. 9.30 - Wiadomości. 9.42 - Prognoza pogody. 9.45 - Polska - Świat 2000. 10.00 - Złotopolscy - serial prod. pol. 10.25 - Mój ślad. 10.30 - Dymna. 11.00 - Siedlisko - serial prod. pol. 11.50 - Tygodnik polityczny Jedyński. 12.45 - Przegląd Prasy Polonijnej. 13.00 - Wiadomości. 13.15 - Dialogi z przeszłością. 13.45 - Złotopolscy - serial prod. pol. 14.10 - Ludzie listy pisa. 14.30 - Krzyżówka szczęścia - teleur. 14.55 - Wiści polonijne. 15.05 - Credo - magazyn katolicki. 15.30 - Magazyn Polonijny z Niemiec. 16.00 - Wiadomości. 16.10 - Róg Wojskiego. 16.30 - 360 stopni dookoła ciała. 17.00 - Panorama. 17.10 - Rower Blazje. 17.15 - Telexpress Junior. 17.20 - Rower Blazje. 18.00 -

Telexpress. 18.15 - Teleprzegląd. 18.45 - Hity satelity. 19.05 - Magazyn teatralny. 19.35 - Mój ślad. 19.40 - Gość Jedyński. 19.50 - Złotopolscy - serial prod. pol. 20.15 - Dobranoc. 20.30 - Wiadomości. 20.55 - Prognoza pogody. 20.58 - Sport. 21.00 - Siedlisko - serial prod. pol. 21.55 - Molo Polonia. 21.55 - Moto Polonia - magazyn motoryzacyjny. 23.30 - Panorama. 23.50 - Sport-telegram. 24.00 - Spojrzenia na Polskę. 0.15 - Porozmawiamy. 1.00 - Monitor Wiadomości. 1.35 - Hity satelity. 1.55 - Złotopolscy - serial prod. pol. 2.20 - Kulfony - co ciebie wyróżnia - serial anim. dla dzieci. 2.30 - Wiadomości. 2.55 - Sport. 2.59 - Prognoza pogody. 3.00 - Siedlisko - serial prod. pol. 3.50 Mój ślad. Wiesław Ochman. 3.55 - Mdm. 4.25 - Tygodnik polityczny Jedyński. 5.15 - Moto Polonia. 5.30 - Panorama. 5.50 - Sport-telegram. 6.00 - Spojrzenia na Polskę. 6.15 - Podwieczorek... z Polonia.

POLSAT

7.00 - Piosenka na życzenie. 8.00 - Świat według Bundy. 10.15 - amerykański serial komed. 8.00 - Polityczny graffiti. 8.35 - Jumanji - anim. serial dla dzieci. 9.00 - Czarnodziejka z Księżyca - serial anim. 9.30 - Miasteczko Evening Shade. 10.00 - Karolina w mieście - amerykański serial komed. 10.30 - Paloma - meksykański serial. 11.30 - Złoty Maria (Peru). 13.30 - Policjanci - pol. serial. 14.30 - 13 posterunek - pol. serial komed. 15.00 - Sekrety rodzime. 15.00 - Talent za talent. 16.00 - Jumanji - serial anim. 16.30 - Informacje. 16.55 - Powrót supermana - amerykański serial przygod. 17.45 - Alvaro (Brazylia). 18.45 - Ma-

ribeł" (Peru). 19.40 - Super Express TV. 19.55 - Informacje. 20.00 - Prognoza pogody. 20.05 - Paloma - meksykański serial. 21.00 - 13 posterunek - pol. serial komed. 21.35 - Władca zwierząt 2 (USA). 21.50 - Losowanie Lotto. 23.40 - Real TV: z życia wzięty (USA). 0.05 - Ogłoszenie wyników Lotto. 0.10 - Informacje. 0.25 - Prognoza pogody. 0.30 - Polityczny graffiti. 0.45 - Różowa Landyngka. 1.15 - Super Express TV. 1.30 - Elektroniczny człowiek (USA). 3.10 - Muzyka na bis.

7.00 - Miłość i dyplomacja - serial obcy. 7.25 - Perla - telenowela. 8.10 - Sunset Beach - serial USA. 8.55 - Moje drugie ja - serial USA. 9.20 - Odjazdowe kreskówki. 10.05 - Zagubiony w czasie - serial fantast.-nauk. 10.55 - Seaquest - serial fantast.-nauk. 11.45 - Cobra - oddział specjalny - serial krym. 12.35 - Sunset Beach - serial USA. 13.20 - Trzy razy Zofia - telenowela. 13.40 - Teleshopping. 14.15 - Perla - telenowela. 15.00 - Katalina i Sebastian - telenowela. 15.50 - Odjazdowe kreskówki. 17.20 - Zagubiony w czasie - serial fantast.-nauk. 18.10 - Seaquest - serial fantast.-nauk. 19.00 - Sunset Beach - serial USA. 19.50 - 7 minut - wydarzenia dnia. 20.00 - Zoom - magazyńskie sensacje. 20.30 - Moje drugie ja - serial USA. 21.00 - Koniec z tobą - film obcy. 22.45 - Medicopter 117 - serial sensac. 23.50 - 7 minut - wydarzenia dnia. 0.05 - Sephora - magazyn tylko dla kobiety. 0.20 - Być kims (W Brytania). 2.20 - Amerykański horror - serial krym. 2.30 - Dzikus - film sensac. USA. 4.45 - Być kims - bryt. film sensac. 6.35 - Jano i Woodley - serial komed. 7.00 - Teledyski.

anim. prod. USA. 17.00 - Wiści polonijne. 17.10 - Mówi się... 17.30 - Magazyn Polonijny z Węgier. 18.00 - Telexpress. 18.15 - Benefis Jana Karpieła Bulecki. 19.15 - Czterdziestolatek - serial prod. pol. 20.15 - Dobranoc. 20.30 - Wiadomości. 20.50 - Prognoza pogody. 20.53 - Sport. 21.00 - Śmierć jak kromka chleba - dramat prod. pol. 22.55 - II Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Kultury Romów - Czechochek '99. 23.30 - Panorama. 23.50 - Sport-telegram. 24.00 - Swingujacy duch Chopina. 0.35 - Playboy sobota. 1.15 - Czterdziestolatek - serial prod. pol. 2.05 - Teledyski na życzenie. 2.15 - Opowieści taty Boba - serial anim. dla dzieci. 2.30 - Wiadomości. 2.50 - Sport. 2.54 - Prognoza pogody. 3.00 - Śmierć jak kromka chleba - dramat prod. pol. 4.55 - II Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Kultury Romów - Czechochek '99. 5.30 - Panorama. 5.50 - Sport-telegram. 6.00 - Benefis Jana Karpieła Bulecki.

POLSAT

7.00 - Disco relax. 8.00 - Recc, które leczą. 8.30 - W drodze - magazyn redakcji programów religijnych. 9.00 - Komizmiczne wyzwy. serial dla dzieci (USA). 9.25 - Kalambr. 9.50 - Power Rangers - serial dla młodzieży. 10.20 - 4x4 - magazyn motoryzacyjny. 10.55 - Strażnik Taczany - amerykański serial sensac. 11.50 - Znajdź (USA). 13.10 - Nevada Smith - serial sensac. 15.30 - Gospodarz: grabzawa. 16.00 - Magazyn. 16.30 - Link Journal. 17.00 - Informacje. 17.20 - Macie co chcecie. 17.50 - Miłość od pierwszego wejrzenia. 18.20 - Jeziro marzeń (USA). 19.10 - Baza Piosenka (USA). 20.05 - Idź na ca-

łość - show z nagrodami. 21.00 - Świat według Kiepskich - pol. serial komed. 21.30 - Miódowe lata - pol. serial komed. 21.50 - Losowanie Lotto i Szczęśliwego Numerka. 22.05 - Niewiarygodnie, ale prawdziwie - serial dok. USA. 22.35 - Kurier specjalny. 23.05 - Księżycowy glinka (USA). 0.45 - Ogłoszenie wyników Lotto. 0.50 - Opowieści z krypty (USA). 1.20 - Playboy. 2.20 - Czarny notariusz (USA). 4.00 - Muzyka na bis.

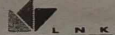

7.30 - Katalina i Sebastian - telenowela. 8.10 - Teleshopping. 9.10 - Medicopter 117 - serial sensac. 10.00 - Odjazdowe kreskówki. 11.15 - Zagubiony w czasie - serial fantast.-nauk. 12.05 - Koniec z tobą - niem. film obcy. 13.45 - Ukryta kamera. 14.10 - Jano i Woodley - serial komed. 14.40 - Taty major - serial komed. 15.10 - Austrada do nieba - serial film. 16.05 - Alfred Hitchcock przedstawia - serial sensac. 16.30 - Lista zobowiązań - serial USA. 17.20 - Zagubiony w czasie - serial fantast.-nauk. 18.10 - Niesmiertelny - serial fantast. 19.00 - Czynnik PSI - serial fantast.-nauk. 19.50 - 7 minut - wydarzenia dnia. 20.00 - Extra Zoom - magazyn sensacji. 20.30 - Akwanau - serial USA. 21.00 - Dzikus - film sensac. USA. 22.50 - Klaun - serial sensac. 23.45 - Sylwetka - film krym. USA. 1.20 - Oblicza Nowyorku - serial krym. 2.05 - McCall - serial sensac. 2.50 - Czynnik PSI - serial fantast.-nauk. 3.35 - Alfred Hitchcock przedstawia - serial sensac. 4.00 - Klaun - serial sensac. 4.45 - Sylwetka - film krym. USA. 6.10 - Teledyski.

NIEDZIELA
19 GRUDNIA

8.05 - Niedziela muzyka. 8.30 - Droga. 8.55 - Nowości ekumeniczne. 9.00 - Kraina dzieci. 9.30 - Ratuj przyjaciela. 10.00 - Świat koszykówek. 11.30 - Lotnisko. 12.00 - Podróż. 12.50 - Sydney 2000. 13.00 - Drogi. Samochody. Ludzie. 13.30 - Spektakl "Prawdziwy Zachód". 15.00 - Popołudnie z A. Cekuolisem. 15.30 - Koncert zyczeń. 16.20 - S. "Domek na preriach". 17.10 - S. "Jutrzejczy świat". 17.30 - Wiadomości. 17.50 - Skrzydła Litwa. 18.20 - Niezwykły koncert. 18.40 - Dla młodzieży. 19.10 - Horyzonty. 19.40 - Nasze miasteczka. 20.30 - Panorama. 21.00 - Film fab. "Wielka jedwabna droga". 22.45 - Jazz. 23.00 - Dziennik wieczorny.

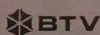
8.05 - Filmy anim. dla dzieci. 9.00 - Telegra. 9.30 - Nasze zwierzęta. 10.00 - Kuchnia pani Grazyny. 10.30 - Salon Białego Kota. 11.00 - ABC zdrowia. Bóle głowy. 11.30 - Dziaki świąt zwierząt. 12.00 - Dziśka przyroda. 13.00 - Świat dziwaków. 14.10 - S. "Czarodziejka". 14.35 - S. "Dzina moich marzeń". 15.00 - S. "Prawo do miłości". 15.50 - N. 16.15 - Komedja "O Boże, to diabeł!". 18.15 - Od... do. 19.00 - Wiadomości. 19.30 - Teletoto. 20.30 - Film fab. "Zbieg". 22.40 - Sport. 22.50 - S. fant. 23.35 - Złota parka.

PONIEDZIALEK
20 GRUDNIA

6.00 - Dzień dobry. 7.30 - S. "Teletubbies". 16.00 - S. "Droga do Avonia". 16.50 - Wiadomości (ros.). 17.00 - "Labas". 17.20 - "Kaukodomas". 17.45 - Popołudnie z A. Cekuolisem. 18.15 - Śledztwo trwa. 18.45 - Wiadomości. 19.00 - 7 dni Kowna. 19.25 - Teletatlog. 19.30-01,02,03. 20.00 - Jeszcze nie śpij. 20.30 - Panorama. 21.00 - Program publ. 21.40 - Okres twórcy. 22.10 - Film dok. 23.00 - Dziennik wieczorny.

6.00 - Poranne koło. 8.20 - Sport. 8.30 - S. "Miłose wjeź". 9.15 - S. "Bez domu jest życie". 9.45 - S. "Oszustwo". 10.30 - Od... do. 11.15 - Salon Białego Kota. 11.45 - ABC zdrowia. Kobiece choroby. 12.10 - Cztery kolo. 12.35 - Notatki gospodyni. 12.45 - S. "Dzina moich marzeń". 13.10 - To ci rodzinka. 14.00 - S. "Kamilia". 14.50 - S. "Louisa i Clark". 15.35 - Tele-GA. 16.00 - S. "Miłose wjeź". 16.45 - S. "Bez domu jest życie". 17.10 - S. "Oszustwo". 17.50 - Notatki gospodyni. 18.00 - Telegra. 18.10 - S. "Kamilia". 19.00 - Wiadomości. 19.30 - Babie lato. 20.15 - Telegra. 20.20 - Co ludzie powiedzą. 20.50 - Prosto i jasno. 21.00 - "Najlepsze dramaty BBC - Wielkie marzenia". 22.00 - "Wiadomości". 22.15 - Film fab. "Rodzód starców".

7.00 - Walka słów. 7.30 - Telegra dla rodziny. 8.00 - Jak się czujecie? 8.30 - Program religijny. 9.30 - Kibir vibir. 10.35 - Sam sobie mistrzem. 11.00 - Na jednym końcu haczyk. 11.30 - Jak się czujecie? 12.00 - Wiadomości. 12.05 - Rowerowe show. 12.30 - Jabłko Adama. 13.00 - Koncert. 14.00 - Wiadomości. 14.05 - Koncert zyczeń. 16.00 - Wiadomości. 16.05 - S. "Stątek miłości". 17.00 - S. "Urodzona na wolności". 17.50 - S. "Flipper". 18.45 - Wiadomości. 19.00 - S. "Komisarz Rex". 19.55 - Komedja "Operacja Y i inne przygody Szurika". 21.40 - Film fab. "Miłość w Niemczech". 23.45 - S. "Stątek kosmiczny". 0.40 - 6.00 - DW.

3

7.45 - Teleshop. 8.00 - S. "Ania z Zielonego Wzgórza" i in. 9.40 - Okno na przód. 10.05 - S. "Kochanie, zmniejszyłem dzieci". 11.00 - S. "Beverly Hills 90210". 12.00 - Film fab. "Wróć, moja miłości". 13.40 - Kino. 14.00 - Niech żyje król. 14.25 - S. "Jessica Fletcher". 15.10 - S. "Zonaty i z dziećmi". 15.40 - S. "Góral". 16.30 - S. "Herakles. Legendarne podróże". 17.20 - S. "Xena". 18.10 - S. "Doktor Quinn". 18.50 - Trzecie tysiąclecie. 19.00 - Wiadomości. 19.10 - Sport. 19.15 - Kamera VRS. 19.40 - S. "Dziennik Bena". 20.00 - Dramat "Czym zawiłania miłość?". 22.10 - Bez tabu plus. 22.25 - Przegląd.

3

6.25 - Teleshop. 6.55 - Filmy anim. dla dzieci. 7.30 - Bez tabu. 8.00 - S. "Rosalina". 8.45 - S. "Moja kochana Izabella". 9.30 - S. "Uroczy i dzielni". 10.00 - Teleshop. 10.30 - Słny ludzie. 11.20 - Program inform. 11.40 - Okno na przód. 12.05 - S. "Harry i Hendersonowie". 12.30 - S. "Xena". 13.15 - S. "Doktor Quinn". 14.00 - S. "Prawo i porządek". 14.50 - Film anim. 15.15 - S. "Detektyw Magnum". 16.00 - 3 minuty. 16.05 - S. "Moja kochana Izabella". 16.50 - S. "Fernandes i Floren-

22.50 - Zawody NBA. 23.40 - Sport na świecie. 0.10 - S. "Millennium".

8.05 - SW show. 9.00 - Z Moskwy. 9.10 - Nasze kochane zwierzęta. 9.35 - Towary i usługi. 9.40 - Lekarz domowy. 10.00 - Z Moskwy. 10.10 - Lekeja jez. litewskiego. 10.20 - W oczekiwaniu świąt. 10.30 - Zaspiewajmy. 11.00 - Z Moskwy. 11.05 - S. "I znów 33 m kw.". 11.35 - Dla dzieci. 12.05 - Patrol drogowy. 12.20 - Sport. 12.55 - Towary i usługi. 13.00 - Z Moskwy. 13.15 - Film fab. "Czerwone żagle". 15.00 - Rozmowy. 15.30 - Kamień węgielny. 16.00 - Stolica. 16.20 - Katastrofy tygodnia. 17.00 - Z Moskwy. 17.10 - Patrol drogowy. 17.25 - Rodzina 2000. 17.50 - W oczekiwaniu świąt. 18.00 - Z Moskwy. 18.10 - Film fab. "Głupiec i jego pieniądze". 19.55 - Sztab wyborczy informuje. 21.00 - Koncert. 22.00 - Wyniki.

9.00 - Godzina siły ducha. 10.00 - Klub kobiet. 10.30 - Szawelska TV. 11.00 - Sposób dla źle słyszających. 11.30 - Dla dzieci. 11.45 - XL-Music. 12.15 - Film fab. "D'Artagnan i trzech muskietierów". 13.30 - Film fab. 14.45 - Film. 16.15 - Energia witalności. 17.00 - Film dok. 17.30 - Oaza. 17.55 - Znizki. 18.00 - S. "Trzymaj złodzieja". 19.00 - Europa dziś. 19.30 - Po prostu plus. 20.55 - Teatr, kino, koncerty.

17.40 - S. "Uroczy i dzielni". 18.10 - S. "Rosalina". 19.00 - Wiadomości. 19.30 - Bez tabu. 20.00 - S. "Melrose Place". 21.00 - Program A. Żukauskienė. 21.30 - Sektor X. 21.55 - Wiadomości. 22.05 - Dramat "Praktyka". 23.00 - S. "Szpital polowy". 23.25 - S. "Nowojorscy gliniarze".

8.00 - Z Moskwy. 8.05 - Szalony projekt. 8.20 - Rodzina 2000. 8.55 - Sprawozdanie. 10.00 - Cytat dnia. 10.05 - Skandale tygodnia. 10.35 - "Oboz". 11.25 - Filmy anim. 12.00 - Z Moskwy. 12.10 - Dzień po dniu. 14.00 - Z Moskwy. 14.05 - Teleshop. 14.30 - S. "Po prostu Maria". 15.25 - Krótki kurs. 16.00 - Sport. 16.35 - Kanał muz. 17.05 - Podoba się oglądać. 17.15 - Patrol drogowy. 17.30 - Humor. 18.00 - Mariampolska TV. 18.30 - Z Wilna. 18.55 - Towary i usługi. 19.00 - Z Moskwy. 19.25 - Miejsce spotkania z A. Szarapową. 19.15 - Jesteś świadkiem. 20.35 - Na powitanie Nowego Roku. 20.45 - Rozmowa o Staroście Wileńskim. 21.15 - Bez pytań. 21.45 - Patrol drogowy. 22.00 - Z Wilna. 22.25 - S. "Po prostu Maria". 23.20 - Czajka. 9.05 - Kanał muz.

16.30 - Salon książek. 17.00 - S. "Gospodyni". 17.50 - Wルト odwiedzić. 17.55 - Puls Wilna. 18.05 - Oferta. 18.10 - W oczekiwaniu Nowego Roku. 18.25 - Zadzwoń

20.00 - Salon książek. 20.30 - Dla sadowników. 20.55 - Znizki. 21.00 - S. "Trzymaj złodzieja". 22.00 - Aktorzy filmowi. 22.30 - Ranka muzyczna.

6.55, 9.00, 11.00, 17.00 - Wiadomości. 7.10 - Dla wojskowych. 7.40 - Klub W. Disneya. 8.10 - Gwiazda poranna. 9.15 - Notatki. 9.35 - Dopóki wszyscy w domu. 10.10 - Kalambur. 10.35 - Zdrowie. 11.15 - Komedja "Prawo jest prawem". 13.15 - Hojke na ledzie. 16.05 - Klub W. Disneya. 17.30 - Film fab. "Zmęczeni słońcem". 20.00 - Okres wyborczy. 24.00 - Film fab. "Kroniki prywatne. Monolog".

7.00 - Dla wojskowych. 7.30 - Film anim. 8.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00 - Wiadomości. 8.15 - Film anim. 8.40 - Ustami dziecka. 9.15 - Witaj, kraju. 10.10 - Anchlage i Co. 11.00 - Rosyjskie lotto. 11.40 - W świecie książek. 12.20 - Film dok. 13.05 - S. "Prawo i porządek". 14.15 - Rozmowy o zwierzętach. 15.15, 16.10 - Stare mieszkanie. 16.25 - Good bye, SSSR. 17.00 - Przed "Zwierciadłem". 17.15 - Komedja "Mimium". 19.00 - Zwierciadło. 19.15 - Miasteczko. 20.00 - Wstępne wyniki wyborów do Dumy.

TYPOŁONIA

7.00 - "Czterdziestolatek" - serial prod. 7.50 - Tele-

dyksi na zyczenie. 8.05 - Słowo na niedzielę. 8.10 - Matka Boża Ostrobramska - reportaż. 8.40 - "Złotopolscy" - serial prod. pol. 9.30 - "Zwierzęta ze sklepiku" - serial anim. dla dzieci. 9.55 - Ala i As. 10.20 - Niedzielnie muzykowanie. 11.15 - IV Międzynarodowy Sympozjum Biografistyki Polonijnej. 11.40 - Unicef dzieciom - koncert. 11.55 - "Dwa naście krzesel" - komedia prod. pol.-czes. (1933). 13.00 - Anioł Pański. 13.15 - Czas - katolicki magazyn informacyjny. 13.30 - Golec Orkiestra. 14.00 - Transmisja Mszy Świętej z katedry św. Mikołaja w Kaliszu. 15.05 - Wieści polonijne. 15.15 - "Czarno na białym" - widowisko poetycko-baletowe. 16.05 - Teledyski na zyczenie. 16.15 - Zaproszenie - program krajoznawczy. 16.40 - Eleni - Jubileusz po greku. 17.30 - Magazyn Polonijny ze Skandynawii. 18.00 - Telexpress. 18.15 - "Dom" - serial prod. pol. 19.45 - Ludzie listy piszą. 20.05 - Dziennik telewizyjny - program Jacka Fedorowicza. 20.15 - Dobranocna. 20.30 - Wiadomości. 20.50 - Prognoza pogody. 20.53 - Sport. 21.00 - "Rozmowy kontrolowane" - komedia prod. pol. 22.30 - Mazurska Biesiada Kabaretowa, czyli Co każdy satyrzyk powinien. 23.30 - Panorama. 23.50 - Sport-telegram. 24.00 - Trzy dekady rocka w Polsce. 0.40 - Autoportrety we wnętrzu. 1.00 - Sportowa niedziela. 1.30 - Eleni - Jubileusz po greku. 2.05 - Teledyski na zyczenie. 2.20 - "Przygody Bolka i Lolka" - serial anim. dla dzieci. 2.30 - Wiadomo-

ści. 2.50 - Sport. 2.54 - Prognoza pogody. 3.00 - "Rozmowy kontrolowane" - komedia prod. pol. 4.30 - Mazurska Biesiada Kabaretowa czyli Co każdy satyrzyk powinien. 5.30 - Panorama. 5.50 - Sport-telegram. 6.00 - Trzy dekady rocka w Polsce. 6.40 - Autoportrety we wnętrzu.

POLSAT

7.00 - Disco Polo Live. 8.00 - Twój lekarz - magazyn medyczny. 8.15 - Wystarczy chcieć. 8.30 - Jesteśmy - magazyn redakcji programów religijnych. 9.00 - "Kosmiczne wojny" - serial anim. dla dzieci. USA. 9.30 - Talent za talent. 10.00 - "Power Rangers" - serial dla młodzieży. 10.30 - Benny Hill. 11.00 - Disco Relax. 12.00 - "Pomoc domowa" - amerykański serial komed. 12.30 - "Sabrina, nastoletnia czarownica" - amerykański serial komed. 13.00 - "Dharma i Greg" - amerykański serial komed. 13.30 - "Dwa kaski i pieprz" (USA). 15.10 - Disco Polo Live. 16.30 - Dyzurny satyrzyk krajowy. 17.00 - Informacje. 17.20 - "Rodzina zastępcza" - pol. serial komed.-obycz. 17.50 - Sekrety rodzinne. 18.20 - Gaia z okazji 80-lecia Polskiego Związku Piłki Nożnej. 19.10 - "Siedmiu wspaniałych" (USA). 20.05 - Idź na całość - show z nagrodami. 21.00 - "Straznik Teksasu" - amerykański serial sensac. 21.50 - Losowanie Lotto. 22.00 - "Wszystcy ludzie prezidenta" (USA). 0.30 - Ogłoszenie wyników Lotto. 0.35 - Na każdy temat. 1.40 - Magazyn sportowy. 1.10 - Muzyka na bis.

POLSAT

7.00 - Piosenka na zyczenie. 8.00 - "Szaleje za tobą" - amerykański serial komedowy. 8.30 - Polityczne graffiti. 8.35 - "Jumanji" - serial anim. dla dzieci. 9.00 - "Czarodziejka z Księżycy" - serial anim. 9.30 - "Miasteczko Ewenna Shade" - serial komed. USA. 10.00 - "Karlina w mieście" - amerykański serial komed. 10.30 - "Luz Maria" (Peru). 12.30 - "Powrót supermana" - amerykański serial prod. 13.30 - Idź na całość. 15.00 - Macie co chcecie. 15.30 - Miłość od pierwszego wejrzenia. 15.30 - Twój lekarz. 15.45 - Wystarczy chcieć. 16.00 - "Jumanji" - serial anim. dla dzieci. 16.30 - Informacje. 16.55 - "Powrót supermana" - amerykański serial prod. 17.45 - "Alvaro" (Brazylia). 18.45 - "Luz Maria" (Peru). 19.40 - Super Express. 19.55 - Informacje. 20.00 - Prognoza pogody. 20.05 - "Paloma" (Meksyk). 21.00 - "Rocky iv" (USA). 21.50 - Losowanie Lotto i Sześciolotowa Numerka. 22.45 - "Nikita" - amerykański serial sensac. 23.40 - Wyniki losowania Lotto. 23.45 - Informacje i biznes informacja. 24.00 - Prognoza pogody. 0.05 - Polityczne graffiti. 0.20 - "Graczkowie" - polski serial komed. 0.50 - Super Express. 1.15 - "Na waga złota" (USA).

pozdrow. 18.55 - Znizki. 19.00 - Wiadomości (pol.). 19.10 - S. "Gospodyni". 20.00 - Studniówka. 20.30 - Warto odwiedzić. 20.35 - Film fab. "Muzyczne zycze do 20 lat". 21.55 - Znizki. 22.00 - Recepty. 22.10 - Oferta. 22.15 - Puls Wilna. 22.25 - Wiadomości (pol.). 22.35 - Aktorzy filmowi.

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 0.15 - Wiadomości. 8.15, 16.00 - S. "Delikatna truciźna". 9.15 - Pole odzwo. 10.15 - Film anim. 10.30 - Zdrowie. 13.30 - Razem. 14.20 - S. "Walki zwierząt". 14.40 - Co i jak. 15.00 - Godzina gwiazd. 15.25 - Do lat 16 i więcej. 17.25 - Przypięta pomoc. 17.55 - My i czas. 18.40 - Film fab. "Poczekalnia". 19.45 - Dobranoc, dzieci. 20.00 - Czas. 21.00 - S. "W archiwum X". 22.45 - Spojrzenie. 23.25 - Hojke na ledzie.

6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 18.00, 20.00, 24.00 - Wiadomości. 8.20, 9.00 - Homeopatia i zdrowie. 8.30 - Arena - sport. 9.10 - S. "Cyganka". 10.20 - S. "Lato naszej tajemnicy". 15.30 - Filmy anim. 16.20 - Wieża. 17.00 - S. "Komiczny sześćcienie". 19.25 - Biała papuga. 20.45 - Film fab. 22.55 - Oddział dyżurny. 23.10 - Sport + TV.

TYPOŁONIA

7.00 - Kawa czy herbata. 8.45 - Dziennik krajowy. 9.10

Nieduże opady

Dziś na Litwie zachmurzenie z przejaśnieniami, nieduże opady śniegu. Wiatr południowo-zachodni, 7-12 m/sec. Temperatura w nocy 3-8 stopni mrozu, w dzień od -3 do +2 stopni.

W Wilnie krótkotrwałe opady śniegu. Temperatura w nocy 4-5, w dzień 1-3 stopnie mrozu.

W ciągu następnych dwóch dni będzie wiał wiatr z prędkością 20-25 m/sec, lokalnie do 26-29 m/sec, wystąpią opady, przeważnie śniegu, lokalnie zameć. Temperatura w nocy 0-5 stopni mrozu, w dzień od -2 do +3 stopni.

Wyniki losowania z dnia

15 12 1999
Nr 41

04 06 08 10 12 13 15 16 17 19 20 22 24
9 liczb - 2 Lt, 10 liczb - 10 Lt, 11 liczb - 83 Lt
12 liczb - 9287 Lt

Nagrody dodatkowe

Pralka - los 010321, odkurzacz - los 0086611,
wideomagneton - los 0062026, telewizor - los 0086816,
radiomagneton - los 0029837.

Wyniki losowania z dnia

15 12 1999
Nr 1277

07 12 14 15 16 18 22 25 27 28
33 41 43 45 47 48 52 56 57 59

Wyniki losowania z dnia

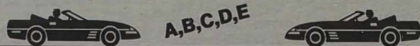
15 12 1999
Nr 335

04 07 11 14 15 21 + 06
6 liczb - 240771 Lt, 5+1 - 1612 Lt, 5 - 562 Lt,
4+1 - 208 Lt, 4 - 11 Lt, 3+1 - 5 Lt, 3 - 3 Lt, 2+1 - 2 Lt.

Centrum szkolenia kierowców A.Žukauskasa

Organizuje kursy wszystkich kategorii

A,B,C,D,E

Vilnius, tel. 34 33 11, Nemenčinė, tel. 57 13 48.

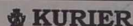
KAMPAS

- to doskonałe miejsce na spędzenie świąt Bożego Narodzenia.

Oferujemy osobną salę do 60 miejsc.
Organizujemy święta Bożego Narodzenia i urodzin dla dzieci.

Czekają tu na nich Święty Mikołaj, Skrzat, program, karaoke i poczęstunek z "Coca-Cola".

Informacja na ten temat oraz Balu Noworocznego: tel. (8-22) 22 32 03, Vokietčių 4, Vilnius

Wydawca ZSA "Kurier Wileński"
Drukowiec SA „Spauda“

Redaktor naczelny
Zygmunt ŻDANOWICZ

Adres: Laisvės pr. 60
2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322,
ISSN 1392-0405
E-Mail adres: kurier_w@post5c.lt

Redaktor naczelny (tel. 42-79-01), dyrektor spółki Jan Czepukowicz (tel. 42-79-73), zastępcy redaktora: Krystyna Adamowicz, Aleksander Borowik (tel. 42-79-04), Zbigniew Markowicz (tel. 42-72-78), sekretarz redakcji Andrius Malkianis, zastępca sekretarza: Jan Lewicki (tel. 42-79-49).

DZIAŁY: polityka - Paweł Kobak (tel. 42-79-64), gospodarka - Julitta Tryk (tel. 42-79-68), życie wsi, ekologia - Danuta Darowska (tel. 42-79-68), stolica - Helena Gładkowska (tel. 42-79-68), szkolnictwo - (tel. 42-79-04), kultura, „Vilniana“ - Halina Jotkialio (tel. 42-79-68), literatura i sztuka - Alwida Bajor (tel. 42-79-64), praworządność - Irena Litwin (tel. 42-79-64), zdrowie - Sabina Kozłowska (tel. 42-90-81), młodzi - Agnieszka Skinder (tel. 42-90-81), fotoreporter - Marian Paluszkiwicz (tel. 42-78-63), komercyjny - Dariusz Guszczka (tel. 42-78-90), reklama - (tel. 42-69-63), kolportaż - Lucja Stankevičiūtė - (tel. 42-69-63), rejon socjalistyczny - Piotr Ryngiewicz (tel. 8-250-52780), rejon trocki - Danuta Raczynska (tel. 8-238-61216)

Wydz. redaktor Paweł KOBAK

„Kurier Wileński” przyjmuje ogłoszenia i reklamy pod adresem:
Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1104,
tel. 42-69-63, fax 42-72-65, w dniach pracy od godz. 8.00 do 17.00.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

KURIER
WILEŃSKI

TRWA
na 2000 rok
PRENUMERATA

Wydanie codzienne - indeks 0044

1 mies.	3 mies.	6 mies.
19 Lt	57 Lt	114 Lt

Dla inwalidów I i II grupy, emerytów
i mieszkańców wsi - indeks 0227

1 mies.	3 mies.	6 mies.
16 Lt	48 Lt	96 Lt

Wydanie sobotnie - indeks 0172

1 mies.	3 mies.	6 mies.
3,90 Lt	11,70 Lt	23,40 Lt

„Kurier Wileński” można zaprenumerować
w każdym urzędzie pocztowym

Wydanie codzienne w księgarniach

S.K., Aušros Vartų 9; „Elephas”, Olandų 3;
w szkołach

1 mies.	3 mies.	6 mies.
13 Lt	39 Lt	78 Lt

Wydanie codzienne w redakcji

1 mies.	3 mies.	6 mies.
12 Lt	36 Lt	72 Lt

Prenumerata dla czytelników za granicą

1 mies.	6 mies.	12 mies.
16 USD	96 USD	192 USD

Konto bankowe: Lietuvos Taupomasis bankas,
Sostinės skyrius, Pašilaičių klientų aptarnavimo poskyris,
b/k 60111, a/s 1129001102, valiutinė s-ta Nr. 18711006099

DROBNE

Fachowo wykonujemy roboty budowlano-remontowe i wykończeniowe.

Tel. 41-00-96, 8-285-33827.
(Zam. 431)

Sprzedajemy jakościową szalówkę do wnętrza.

Cena - 14-18 Lt za 1 m².
Zujunai, tel. 31-94-26.
(Zam. 424)

UAB „KAIDAS” organizuje podróże komercyjne na Białoruś (miasto Baranowicz).

Tel. 42-72-92 (od godz. 9.00 do 16.00), 32-09-56 (wieczorem).
(Zam. 437)

Wynajmę jednopokojowe mieszkanie w Wilnie.

Tel. 42-69-63, 8-238-61216 (wieczorem).

Chećcie otrzymać pracę przed Nowym Rokiem?

Telefonujcie, Vilnius, tel. 42-28-93. (Zam. 443)

Kupię nie zwróconą ziemię (prawo na zwrot).

Tel. 8-290-50 271.
(Zam. 445)

Sprzedaję i wstawiam zamki do drzwi oraz drzwi metalowe, antywłamaniowe.

Tel. 61-96-40, 8-286-08424.
(Zam. 415)

Nauczam matematyki w języku polskim i rosyjskim.

Tel. 67-78-62.

Kalendarium

* Piątek (17.XII) jest 351-dniem 1999 r. Do 2000 roku pozostało 14 dni.

* Znak Zodiaku - Strzelec.

* Imieniny: Florkiana, Łazarza, Łukasza, Olimpia.

* Wschód Słońca - 8.37, zachód - 15.53. Długość dnia 7 godz. 16 min.

* Księżyc. Przed pełnią - od 16 grudnia.

KURS WALUT**Bank Litewski**

Oficjalny kurs

na 17 grudnia 1999 r.

Relacja lita do walut obcych

Nazwa waluty Lt/za jedn. waluty.

Dolar USD	4,0000
UE euro	4,0340
Dolar australijski	2,5520
100 tys. rubli białoruskich	0,4479
Korona czeska	0,1129
Korona duńska	0,5422
Funt brytyjski	6,4348
Korona estońska	0,2578
100 jeniów japońskich	3,8918
Dolar kanadyjski	2,6967
Ła lotewski	6,8376
Złoty polski	0,9535
Korona norweska	0,4975
Rubel rosyjski	0,1491
Korona szwedzka	0,4690
Frank szwajcarski	2,5208
100 tys. lir tureckich	0,7551
Grivna ukraińska	0,7207
100 forintów węgierskich	1,5870
10 tys. rumuńskich lei	2,2297

Ustalony kurs przeliczania euro i walut narodowych państw strefy euro (jednostki waluty narodowej za 1 euro)

0,787564 funta irlandzkiego
13,7603 szylinga austriackiego
40,3399 franka belgijskiego
166,386 pesety hiszpańskiej
1936,27 lira włoskiego
40,3399 franka luksemburskiego
2,20371 guldena holenderskiego
200,482 eskudo portugalskiego
6,55957 marka francuskiego
5,94573 marki fińskiej
1,95583 marki niemieckiej

GABINET LASEROTERAPII I ECHOSKOPII

Dokonywać diagnostyki i badań ultradźwiękowych narzędzów wewnętrznych i leczenia laserem: zwyrodnienia kręgosłupa, alergii, zapalenia zatok, zapalenia pęcherzyka żółciowego, zapalenia trzustki, choroby wrzodowej, kurczak w dzieci.

Tel. 69-27-38, 65-22-28.
(Zam. 435)

Alinka KAWIARNIA
Wileński 49, tel. 61 86 01